

BEZGEK

Yabancılar Türkçe Öğretimi Dergisi
Journal of Teaching Turkish Language to
Foreigners

Araştırma Makalesi

Cilt 1 (2022) Sayı 2 133-156

Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Dil Öğrenme Profillerinin Değerlendirilmesi*

Evaluation of Language Learning Profiles in Teaching Turkish as a Foreign Language

 Cihad Demir¹

Demir, C. (2022). Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde dil öğrenme profillerinin değerlendirilmesi. *Bezgek yabancılar Türkçe öğretimi dergisi*, 1(2), 133-156. <http://dx.doi.org/10.56987/bezgek.10>

Makale Hakkında

Geliş Tarihi: 22.11.2022
Kabul Tarihi: 05.12.2022
Yayın Tarihi: 15.12.2022

Anahtar Sözcükler

Dil öğrenme profili
Yabancı dil olarak Türkçe öğrenenler
Yabancı dil öğretimi

Article Info

Received: 22.11.2022
Accepted: 05.12.2022
Published: 15.12.2022

Keywords

Foreign language learning
Language learning profile
Turkish learners as a foreign language

Öz

Bu çalışmanın amacı, yabancı dil olarak Türkçe öğrenenlerin dil öğrenme profillerini ayrıntılı bir şekilde incelemektir. Bu bağlamda, öğrencilerin demografik özellikleri ile dil öğrenme profilleri arasındaki ilişkiler, öğrencilerin dönütleri ve öğreticilerin görüşleri kapsamında incelenmiştir. Çalışma için gerekli veriler; demografik bilgi formu, Yabancı Dil Öğrenme Ölçeği ve yarı yapılandırılmış görüşme formu ile toplanmıştır. Elde edilen veriler daha sonra veri analizine tabi tutularak ulaşılan bulgular yorumlanmıştır. Çalışmaya toplam 354 öğrenci ve 27 öğretici dâhil edilmiştir. Kadın öğrencilerin sayısının 196 ve erkek öğrencilerin sayısının 158 olduğu belirlenmiştir. Çalışmaya katılan öğrencilerin Türkçe dil seviyeleri çoğunlukla C1 seviyesindedir. Az sayıda öğrenci ise A1, A2, B1 ve B2 seviyelerinde bulunmaktadır. Öğrenme yöntemleri, sınıf içi ve sınıf dışı olarak eşit sayıda öğrenciler tarafından tercih edilmektedir. Öğrencilerin sorumluluk, duygusal denge ve deneyim durumlarına açık oldukları ayrıca öğrencilerin genelinde çalışkan, görevini bilen ve daha uyumlu çalışan öğrenen özellikleri olduğu bilgilerine ulaşılmıştır. Öğrenciler, sınıflarda amaca uygun olarak odaklanmaktadır. Öğrencilerin çoğunlukla dışadönük, uyumlu ve duygusal olarak dengede oldukları belirlenmiştir. Elde edilen sonuçlar, öğrencilerin cinsiyetleri ile dil profilleri arasında kuvvetli bir ilişki olduğunu göstermiştir.

Abstract

This study aims to examine the language learning profiles of those who learn Turkish as a foreign language in detail. Therefore, the study discusses the relationships between students' demographic characteristics and language learning profiles within students' feedback and instructors' views. The study uses a demographic information form, Foreign Language Learning Scale, and a semi-structured interview form to collect data, and discusses the findings after the analysis of the data. A total of 354 students and 27 instructors participate in the study. The number of female students is 196 and the number of male students is 158. The Turkish language levels of the students in the study are mostly at the C1 level while a small number of students are at A1, A2, B1, and B2 levels. Learning methods are preferred by an equal number of students both inside and outside the classroom. The results show that students are open to responsibility, emotional stability, and experience, and they have the characteristics of hardworking, task-conscious, and adaptable learners. They also purposefully focus in the classroom and are often extroverted, adaptable, and emotionally stable. The results also

* Bu makale “Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğrenenlerin Dil Öğrenme Profillerinin İncelenmesi” adlı yüksek lisans tezinden üretilmiştir.

¹ Öğr. Gör., İstanbul Aydın Üniversitesi Aydın TÖMER, İstanbul, Türkiye. cihadd@aydin.edu.tr

indicate that there is a strong relationship between the gender of the students and their language profiles.

Giriş

Türkiye’de ikamet eden yabancıların sayısındaki artış, yabancılara Türkçe öğretimi konusunda yapılan çalışmaların artmasına sebep olmuştur. Bu konuda yapılan çalışmalar, son yıllarda da artarak devam etmektedir. Özellikle 2011 yılından sonra, ülkelerinden ayrılmak zorunda kalan Suriyelilerin Türkiye’de yaşamaya başlaması Millî Eğitim Bakanlığı (MEB) öncülüğünde eğitim müfredatında yabancılara Türkçe öğretimi programlarına daha fazla dikkat çekmiştir.

Yabancı nüfus olarak isimlendirilen kişilerin sayısında Cumhuriyetin ilanından sonra azalma olsa da özellikle 1980’li yıllardan sonra serbest pazar ekonomisine geçiş ile İstanbul ve diğer büyük şehirler başta olmak üzere Ege ve Akdeniz kıyılarında artış göstermiştir (Yakar ve Südaş, 2019).

Yabancı nüfusun son yıllardaki hızlı artışının temel sebebi özellikle Covid-19 salgınına kadar olan süreçteki ekonomik büyümedir. Ekonomik gelişmeler sebebiyle ülkemizde bulunan yabancı nüfus; genellikle iş, eğitim vb. dolayısıyla geçici olarak ülkemizde bulunan insanlardan oluşturmaktadır. Türkiye Cumhuriyeti Devleti’nin yurt dışındaki ticari, kültürel ve diplomatik ilişkileri her geçen yıl olumlu anlamda gelişmeler göstermektedir. Ayrıca güncel olarak; yükseköğretim imkânlarının Türkiye’de artması ve yükseköğretim niteliklerinin iyileşme göstermesi; bazı ülkelerde savaş, iç karışıklık vb. yıpratıcı durumlar olması; Türkiye’ye sığınma ve göç etme sürecinde yabancılara tanınan diplomatik kolaylıklar Türkiye’nin son yıllarda ciddi bir dış göç almasına neden olmuştur. Bunun dışında; tarihi ve coğrafi özellikleriyle, kültürel ve doğal güzellikleriyle Türkiye her zaman dünyanın önde gelen cazibe merkezlerinden biri olmuştur ve olmaya da devam etmektedir.

Yabancılara Türkçe öğretimi konusundaki çalışmalar, üniversiteler bünyesinde ilk defa Boğaziçi Üniversitesi tarafından 1982 yılında açılan Türk Dili ve Kültürü Programı ile başlatılmış ve sonrasında ise 1984 yılında Ankara Üniversitesi bünyesinde kurulan TÖMER (Türkçe ve Yabancı Dil Araştırma ve Uygulama Merkezi) ile devam etmiştir (Erdil, 2017). Günümüzde pek çok üniversite ve şehirde yabancılara Türkçe öğretimi programları kurulmuş ve yabancılara Türkçe hizmeti vermektedir (Erdil, 2018).

Sonraki yıllarda ise TİKA (Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı) tarafından kurulan Yunus Emre Enstitüsü (YEE) ile yurt dışındaki üniversitelerde kurulan Türkoloji bölümleri Türkçenin yabancılar tarafından öğrenilmesini teşvik etmek amacıyla çok önemli katkılarda bulunmuşlardır. Üniversitelerin ilgili bölümlerinde lisansüstü programlar açılarak Türkçenin yabancılara öğretimi konusunda pek çok akademik çalışma yapılması sağlanmıştır. Ülkemizde yapılan güncel bir çalışmada toplam 125 üniversitede özellikle yabancılara yönelik Türkçe öğretim merkezleri olduğu ortaya koyulmuştur (Erdil, 2018).

Yabancılara Türkçe öğretimi kursları herhangi bir yabancı dilin öğrenilmesi için sunulan dersler veya kurslar ile karşılaştırılabilir. Dünya üzerinde konuşulan çoğu dille karşılaştırıldığında Türkçenin yapısal olarak kendine özgü pek çok özelliğinin olduğunu söylemek mümkündür. Bu farklı özelliklerine rağmen Türkçe öğrenenlerin çoğunluğunun ana dillerinin benzer olduğu düşünüldüğünde, batı dillerinin öğrenilmesinde kullanılan bazı yöntem ve stratejilerin yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde de kullanılabileceği yönünde bir kanı oluşmaktadır.

Bu çalışmasının amacı yabancı dil olarak Türkçe öğrenenlerin dil öğrenme profillerini ayrıntılı bir şekilde incelemektir. Bu kapsamda, Türkçe öğrenimine devam eden bir grup yabancı öğrenci ile yapılan çalışmada; öğrencilerin dil öğrenme profilleri ile dil öğrenme amaçları, yabancı dil öğrenme

seviyeleri, kişilikleri, ana dilleri, girmiş oldukları son Türkçe dil sınavından aldıkları puanlar, kültürleri ve Türkçe öğrenirken kullanmayı tercih ettikleri etkinlikler arasındaki ilişkiler ayrıntılı bir şekilde incelenerek tartışılmıştır. Araştırma sonucunda elde edilen bulgular, daha önce yapılan çalışmalar ile karşılaştırılarak literatüre sunulmuştur.

Araştırmanın problemini, “Yabancı dil olarak Türkçe öğrenen yabancı öğrencilerin dil öğrenme profilleri nasıldır?” sorusu oluşturmuştur. Araştırmanın problemi çerçevesinde aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır:

- Türkçe öğrenen yabancı öğrencilerin, dil öğrenmek için bireysel olarak kullandıkları yöntemler / etkinlikler ile dil öğrenme profilleri arasındaki ilişki nasıldır?
- Cinsiyetin, yabancı dil olarak Türkçe öğrenenlerin dil öğrenme profilleri üzerindeki etkisi nasıldır?
- Dil seviyesi ile yabancı dil olarak Türkçe öğrenenlerin dil öğrenme profilleri arasındaki ilişki nasıldır?
- Kültür durumları ile yabancı dil olarak Türkçe öğrenenlerin dil öğrenme profilleri arasındaki ilişki nasıldır?
- Ana diller ile yabancı dil olarak Türkçe öğrenenlerin dil öğrenme profilleri arasındaki ilişki nasıldır?
- Kişilik özellikleri ile yabancı dil olarak Türkçe öğrenenlerin dil öğrenme profilleri arasındaki ilişki nasıldır?
- Sınavlar ile yabancı dil olarak Türkçe öğrenenlerin dil öğrenme profilleri arasındaki ilişki nasıldır?

Yöntem

Bu çalışmada, karma araştırma yaklaşımı kullanılmıştır. Nicel araştırma yaklaşımındaki tanımsal yöntem ve nitel araştırma yaklaşımı olan betimsel yöntem kapsamında özel durum veya vaka çalışması (case study) yönteminden yararlanılmıştır. Vaka çalışması gerçek dünya bağlamında belirli bir vaka veya vakaların yakından, derinlemesine ve ayrıntılı bir incelemesini içerir (Akarsu ve Akarsu, 2019). Araştırma, karma yöntem desenlerinden yakınsayan paralel desene uygun olarak yürütülmüştür. Bu araştırma deseni, süreci destekleme ve doğrulama için, araştırmacının nicel istatistik sonuçlarını nitel bulgularla doğrudan karşılaştırması ve yorumlamak istediği zaman kullanılır. Bu desenin diğer amaçları da nicel sonuçlarla nitel bulguları açıklamak, bir olgunun tam olarak anlaşılmasını geliştirmek için nicel ve nitel sonuçları birbirini tamamlayıcı şekilde sentezlemektir (Creswell ve Plano Clark, 2015s. 84). Yapılan bu çalışmada da nicel ve nitel veriler birlikte toplanarak nicel analizler sonucunda ulaşılan bulguların nitel verilerle zenginleştirilmesi amaçlanmıştır. Bu nedenle araştırma, yakınsayan paralel desene uygun olarak yürütülmüştür.

Evren ve Örneklem / Araştırma Grubu

Bu çalışmanın evreni, İstanbul Aydın Üniversitesindeki Türkçe öğretim kurslarında eğitim gören öğrenciler ile eğitim veren öğretiler olarak belirlenmiştir. Çalışmanın örneklemini ise bir grup öğrenci (354) ve okutman (27) oluşturmuştur. Katılımcılar evren içinden nitel araştırma yöntemlerinden en sık kullanılanlardan biri olan rastgele örnekleme yöntemi (Başkale, 2016) ile seçilmiştir. Rastgele örnekleme, evreni en iyi şekilde temsil etmektedir.

Araştırma Verilerinin Toplanması

Yabancı Dil Öğrenme Ölçeği

Araştırmanın nicel verilerinden olan, öğrencilerin dil öğrenme profillerini belirlemek amacıyla, Özçelik (2013) tarafından geliştirilen Yabancı Dil Öğrenme Ölçeği kullanılmıştır. Ölçek toplam 18 madde ve 5 boyuttan oluşmaktadır. Ölçek maddelerinden m1-m2-m3-m4-m5 etkin yaklaşım; m5-m6-m7 dizge; m8-m9-m10-m11 iletişim aracı; m12-m13-m14 duygusal boyut; m15-m16-m17 ve m18 ise performans değerlendirme boyutlarını oluşturmaktadır. Ölçek 5'li Likert tipinde geliştirilmiş olup 1- Hiçbir zaman; 2- Çok az; 3- Ara sıra; 4- Çoğu zaman; 5- Her zaman şeklinde puanlanmaktadır.

Katılımcıların demografik bilgilerini belirlemek amacıyla, araştırmacı tarafından Kişisel Bilgi Formu geliştirilmiştir. Bu formda cinsiyet, yaş, bölüm, ana dili, eğitim durumu, gelir düzeyi, Türkçe dil düzeyi gibi bilgilere yönelik seçenekler sunularak katılımcılardan kendileri için uygun olan seçeneği işaretlemeleri istenmiştir.

Görüşme Formu

Araştırmanın nitel verileri, araştırmacı tarafından oluşturulan yapılandırılmış görüşme formu (EK-3) ile toplanmıştır. Form, 8 sorudan oluşmaktadır. Araştırmacı tarafından oluşturulan taslak form, iki alan uzmanının görüşüne sunulmuştur. Alan uzmanlarından gelen dönütlere göre düzenleme yapılan forma son şekli verilmiştir.

Yapılandırılmış görüşme formu, TÖMER'de Türkçe öğreten 27 öğretim görevlisine sunulmuştur. Öğreticilerden formdaki sorulara tarafsız bir şekilde cevap vermeleri istenmiştir. İlgili cevapların her biri bir doküman niteliği taşıdığından, nitel aşamada veri toplama tekniği doküman incelemesidir. Doküman incelemesi, araştırılması hedeflenen olgu veya olgular hakkında bilgi içeren yazılı materyallerin çözümlenmesini kapsar. Dokümanlar diğer araştırma yöntemleriyle kullanılabilmesi gibi tek başlarına bir araştırmanın tüm veri setini oluşturabilirler. Doküman analizi yazılı materyallerin (kitap, dergi, gazete, e-çerikli belgeler) incelendiği nitel araştırma desenlerindedir (Yıldırım ve Şimşek, 2018).

Araştırma Verilerinin Analizi

Araştırma kapsamında, Yabancı Dil Ölçeğinden elde edilen puanlar, araştırmanın problem cümlelerine uygun olarak SPSS programında analiz edilmiştir. Analizlerde aritmetik ortalama, frekans, yüzde, Mann Whitney-U, Kruskal Wallis analiz teknikleri kullanılmıştır.

Veri analizine başlanmadan önce, verilerin normallik varsayımına uygunluğu sınanmıştır. Daha sonra hangi analiz tekniklerinden yararlanılacağı belirlenmiştir. Field (2009), çarpıklık ve basıklık z puanlarından birisinin 1,96'dan büyük olduğu durumlarda, verilerin 0,05 düzeyinde normal dağılım göstermediğini ifade etmektedir. Bu bilgiden hareketle, araştırmanın verilerinin normal dağılım göstermediği sonucuna ulaşılmaktadır. Bu nedenle, araştırmanın nicel verilerinin analizlerinde, parametrik olmayan analiz tekniklerinden yararlanılmıştır.

Nitel aşamadaki dokümanları oluşturan katılımcıların cevaplarından elde edilen veriler, içerik analizi tekniğine uygun olarak analiz edilmiştir. İçerik analizi, belirli kurallara dayalı kodlamalarla bir metnin bazı sözcüklerinin daha küçük kategorileri ile özetlendiği sistematik, yinelenebilir bir teknik olarak tanımlanır. Bir mesajın belli özelliklerinin objektif ve sistematik bir şekilde tanınmasına yönelik çıkarımların yapıldığı bir tekniktir. İçerik analizi sonucunda elde edilen verilerin yorumlanmasında

genellikle frekans ve yüzde kullanılır (Büyüköztürk vd., 2016). İçerik analizi dört aşamada analiz edilir. Bu aşamalar şunlardır:

1. Verilerin kodlanması,
2. Temaların bulunması,
3. Verilerin kodlara ve temalara göre düzenlenmesi ve tanımlanması,
4. Bulguların yorumlanması.

Bulgular

Tezin bu kısmında veri analizi sonucunda elde edilen bulgular, araştırma soruları kapsamında değerlendirilip tartışılmıştır. Bu kapsamda öncelikle katılımcıların demografik özellikleri sunulmuştur. Buna ek olarak, öğrencilerin dil öğrenme profilleri ile ilgili öğrencilerden ve öğreticilerden elde edilen verilerin analizi kapsamında tartışılmıştır. Son olarak, demografik özellikler ile dil öğrenme stilleri arasındaki ilişkiler tartışılmıştır.

Araştırmanın birinci alt probleminde, çalışma grubunun *yabancı dil öğrenme ölçeğinden* elde edilen puanlar ile cinsiyet değişkeninden yararlanılmıştır. Buna ilişkin bulgular Tablo 1’de verilmiştir.

Tablo 1 Cinsiyet ile YDÖÖ arasındaki ilişkiye yönelik test sonuçları

Cinsiyet	N	Sıra Ort.	Sıra Top.	U	z	p
Erkek	158	87,22	6890,5	3730,5	-,415	,678
Kadın	196	90,43	8862,5			

Tablo 1 incelendiğinde, çalışma grubunun *yabancı dil öğrenme ölçeğinden* elde edilen puanlar ile cinsiyet değişkeni arasında anlamlı bir farklılık olmadığı görülmektedir ($p > ,05$). Sıra ortalamaları puanları incelendiğinde ise, kadın öğrencilerin puanlarının (90,43) erkek öğrencilerin puanlarından (87,22) daha yüksek olduğu görülmektedir. Kadın öğrencilerin, *yabancı dil öğrenme ölçeğinden* aldıkları puanlar erkek öğrencilere göre daha yüksek olsa da, bu farklılık kadın öğrencilerin lehine anlamlı farklılık oluşturmayacak kadar azdır.

Araştırmanın ikinci alt probleminde, çalışma grubunun *yabancı dil öğrenme ölçeğinden* elde edilen puanlar ile öğrencilerin Türkçe düzeyleri *Kruskall Wallis Testi* ile sınıanmıştır. Buna ilişkin bulgular Tablo 2’de verilmiştir.

Tablo 2. Çalışma Grubunun YDÖÖ Puanları ile Türkçe Düzeyleri Arasındaki İlişkiye Yönelik Testi Sonuçları

Ölçek	Grup	N	Sıra Ort.	2	z	P
Yabancı Dil Öğrenme Ölçeği	A1	18	84,72	5,41	4	,242
	A2	26	88,15			
	B1	116	99,84			
	B2	78	90,77			
	C1	116	77,83			

Çalışma grubunun yabancı dil öğrenme ölçeğinden elde edilen puanlar ile Türkçe düzeyleri arasında anlamlı farklılık olup olmadığı Kruskall Wallis-H testi ile sınıanmıştır. Yapılan analiz sonucunda çalışma grubunun yabancı dil öğrenme ölçeğinden elde edilen puanlar ile Türkçe düzeyleri arasında anlamlı farklılık olmadığı belirlenmiştir ($X^2(2) = 3,491$, $p > 0,242$). Sıra ortalamaları puanları incelendiğinde B1 düzeyindeki öğrencilerin diğer düzeylerden daha fazla puana sahip oldukları görülmektedir. A1 düzeyi öğrenci sayısının (N=18), diğer düzeylere göre az olmasına rağmen C1 düzeyindeki öğrencilerden daha fazla puana sahip olmaları dikkat çekicidir.

Araştırmanın üçüncü alt probleminde, çalışma grubunun *yabancı dil öğrenme ölçeğinden* elde edilen puanlar ile öğrencilerin kişilik özellikleri arasında anlamlı farklılığın olup olmadığı *Kruskall Wallis Testi* ile sınıanmıştır. Buna ilişkin bulgular Tablo 3'te verilmiştir.

Tablo 3. Çalışma Grubunun YDÖÖ Puanları ile Kişilik Özellikleri Arasındaki İlişkiye Yönelik Test Sonuçları

Ölçek	Kişilik Özellikleri	N	Sıra Ort.	χ^2	z	p
Yabancı Dil Öğrenme Ölçeği	Dışadönüklük	60	87,52	7,79	4	,099
	Sorumluluk	108	89,46			
	Uyumluluk	56	110,66			
	Deneyime açıklık	52	73,29			
	Duygusal denge	78	84,42			

Çalışma grubunun yabancı dil öğrenme ölçeğinden elde edilen puanlar ile kişilik özellikleri arasında anlamlı farklılık olup olmadığı Kruskall Wallis-H testi ile sınıanmıştır. Yapılan analiz sonucunda çalışma grubunun yabancı dil öğrenme ölçeğinden elde edilen puanlar ile kişilik özellikleri arasında anlamlı farklılık olmadığı belirlenmiştir ($X^2(2) = 7,79$, $p>,099$). Sıra ortalamaları puanları incelendiğinde *uyumlu* kişilik özelliğine sahip öğrencilerin ölçekten aldıkları puanın, diğer kişilik özelliklerinden daha yüksek olduğu görülmektedir.

Araştırmanın dördüncü alt probleminde, çalışma grubunun *yabancı dil öğrenme ölçeğinden* elde edilen puanlar ile öğrencilerin akademik başarı puanları arasında anlamlı farklılığın olup olmadığı *Kruskall Wallis Testi* ile sınıanmıştır. Buna ilişkin bulgular Tablo 4'te verilmiştir.

Tablo 4. Çalışma grubunun YDÖÖ puanları ile akademik başarıları arasındaki ilişkiye yönelik testi sonuçları

Ölçek	Puan Aralığı	N	Sıra Ort.	χ^2	z	p
Yabancı Dil Öğrenme Ölçeği	1. 0-50	34	64,09	7,83	3	,050*
	2. 51-70	86	91,57			
	3. 71-90	176	86,68			
	4. 91-100	58	106,84			

* $p<.05$ = anlamlı farklılık

Tablo 4 incelendiğinde, çalışma grubunun dil öğrenme profilleri ile akademik başarıları arasında anlamlı farklılık olduğu görülmektedir ($X^2(2) = 7,89$, $p<,05$). Sıra ortalamaları puanları incelendiğinde 91-100 aralığında sınav puanına sahip öğrencilerin, ölçekten aldıkları puanın daha yüksek olduğu görülmektedir. Belirlenen anlamlı farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek amacıyla Mann Whitney-U testinden yararlanılmıştır. Mann Whitney-U testi puan aralıkları ile ölçek toplam puanı arasında tek tek uygulanmıştır. Anlamlı farklılık bulunanlara ilişkin bulgular aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Tablo 5. Akademik başarı ile YDÖÖ arasındaki ilişkiye yönelik sonuçları

Puan Aralığı	N	Sıra Ort.	Sıra Top.	U	z	p
1. 0-50	34	16,94288,0		135,0	-2,539	,011*
4. 91-100	58	27,34793,0				

* $p<.05$ = anlamlı farklılık

Tablo 5 incelendiğinde, katılımcıların dil öğrenme profilleri ile akademik başarıları arasında, sınavlardan 91-100 aralığında puan alanların lehine olmak üzere, 0-50 puan alanlar arasında anlamlı farklılık olduğu ($p<.05$) görülmektedir. Sıra ortalamaları incelendiğinde, 0-50 puan arasındaki katılımcıların (16,94), 91-100 puan aralığındaki katılımcılardan (27,34) daha düşük olduğu görülmektedir.

Araştırmanın beşinci alt probleminde, çalışma grubunun yabancı dil öğrenme ölçeğinden elde edilen puanlar ile öğrencilerin Türkçe öğrenirken kullandıkları yöntem arasında anlamlı farklılığın olup olmadığı *Mann Whitney-U Testi* ile sınınanmıştır. Buna ilişkin bulgular Tablo 6’da verilmiştir.

Tablo 6. Kullanılan Yöntem ile YDÖÖ Arasındaki İlişkiye Yönelik Sonuçları

Tür	N	Sıra Ort.	Sıra Top.	U	z	p
Sınıf İçi	176	79,40	6987,5	3071,5	-2,479	,013*
Sınıf Dışı	178	98,49	8765,5		178	98,49

* $p < .05$ = anlamlı farklılık

Çalışma grubunun yabancı dil öğrenme ölçeğinden elde edilen puanlar ile Türkçe öğrenirken kullanılan yöntem arasında anlamlı farklılık olup olmadığı *Mann Whitney-U testi* ile sınınanmıştır. Yapılan analiz sonucunda çalışma grubunun yabancı dil öğrenme ölçeğinden elde edilen puanlar ile kullanılan yöntem arasında anlamlı farklılık olduğu belirlenmiştir ($p < .013$). Sıra ortalamaları puanları incelendiğinde sınıf dışında yapılan etkinliklerin daha fazla olduğu (98,49) görülmektedir.

Araştırmanın altıncı alt probleminde, çalışma grubunun yabancı dil öğrenme ölçeğinden elde edilen puanlar ile öğrencilerin gelir düzeyleri arasında anlamlı farklılığın olup olmadığı *Kruskall Wallis Testi* ile sınınanmıştır. Buna ilişkin bulgular Tablo 7’de verilmiştir.

Tablo 7. Çalışma Grubunun Eğitim Düzeyi ile Dil Öğrenme Profilleri Arasındaki İlişkiye Yönelik Sonuçlar

Ölçek	Puan aralığı	N	Sıra Ort.	χ^2	z	p
Yabancı Dil Öğrenme Ölçeği	Lise	80	84,86	,378	2	,828
	Lisans	160	89,46			
	Yüksek Lisans	114	91,25			

Çalışma grubunun dil öğrenme profilleri ile eğitim seviyeleri arasında anlamlı farklılık olmadığı sonucuna ulaşılmıştır ($X^2(2) = ,378$, $p > ,828$). Sıra ortalamaları puanları incelendiğinde ise yüksek lisans düzeyindeki öğrencilerin, ölçekten en fazla puanı (91,25) alan grup olduğu görülmektedir.

Tablo 8. Öğreticilerin, Öğrencilerin Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğrenme Sebepleri ile İlgili Görüşleri

Kod	Öğretici Görüşleri
O1	Türkiye’de eğitim almak ve Türkiye’de yaşamak en önemli amaçlarıdır.
O2	Üniversite eğitimi alabilmek için Türkçe öğrenmeyi istemekteler.
O3	Genellikle üniversite (lisans veya yüksek lisans) okumak, günlük hayatta Türkçeyi kullanarak iletişime geçebilmek, Türk dizilerini Türkçe izleyebilmek ve Türk kültürünü takdir etmek vb. nedenlerle Türkçe dil eğitimi almaktalar.
O4	Türkiye’de yaşamak için ve üniversitede okumak için Türkçe öğreniyorlar.
O5	İkamet izni alabilmek ve üniversite okumak için Türkçe öğreniyorlar.
O6	Üniversite okumak, Türkiye’de yaşamak, dili Türkçe olan dizileri anlamak için (özellikle yurt dışındaki öğrenciler) Türkçe öğrenmekteler.
O7	Türkiye’de yaşamak, Türk vatandaşı olabilmek için ya da kültürel sebeplerle Türkçe öğrenirler.
O8	Türkçe öğrenme istekleri arasında; iş, eğitim ve evlilik gibi nedenler ilk sıralarda yer alırken sadece Türk kültürünü daha iyi tanımak için Türkçe öğrenmek isteyen öğrencilerim de oldu.
O9	Üniversitede okumak, yeni bir işe başlamak ya da Türkiye’de yaşamak için Türkçe öğreniyorlar.
O10	Türkiye’de yaşayabilmek, eğitim alabilmek, yeni arkadaşlar edinmek gibi amaçlarla Türkçe öğrenmektedirler.
O11	Öğrenci profillerine göre değişen amaçlar söz konusu ama hedef kitlenin genel olarak amacı, Türkiye’de üniversite okumaktır.
O12	Eğitim ve iş kaynaklı amaçlar Türkçenin öğrenilmek istenmesinde önemlidir.
O13	Genellikle Türkiye’de yaşamak ve öğrenim görmek için Türkçe öğrenmekteler.
O14	Üniversiteye başlamak, Türkiye’de yaşamak, diziler vb. sebeplerle Türkiye’ye ve Türkçeye ilgi duydukları için Türkçe öğrenmek istiyorlar.
O15	Öğrenciler, eğitim almak ve Türkiye’de yaşamak gibi amaçlarla Türkçe öğreniyorlar.
O16	Üniversite eğitimi, iş, Türklerle daha rahat bir iletişim gibi sebeplerle Türkçe öğreniyorlar.
O17	Bu, nerede Türkçe öğrendiklerine göre cevabı değişebilecek bir sorudur. Türkiye’de öğrenenler öncelikle eğitim için, ikincil olarak günlük hayata karışabilmek için Türkçe öğrenmek istiyorlar. Kendi ülkelerinde ya da yurtdışında öğrenenlerin amaçları daha farklı olabilmektedir.

O18	Eğitim, toplumsal hayata uyum, eş durumu ve merak gibi durumlar öncelikli nedenlerdir.
O19	Türkiye’de yaşamak ve anlaşılmaq için Türkçe öğrenmeyi istemekteler.
O20	Genellikle lisans ve yüksek lisans eğitimi için Türkçe öğrenmektedirler.
O21	Genellikle Türkiye’de çalışmak için Türkçe öğrenmektedirler ama az da olsan sosyal amaçlarla dili öğrenmek isteyenler de oluyor.
O22	Yaşlarına göre değişmekle birlikte; iş, eğitim, evlilik ve Türkiye’de barınmak gibi amaçlar genel nedenler arasında gösterilebilir.
O23	Eğitim, iş, kültürel ve tarihsel yakınlık, evlilik, turizm.
O24	İş, eğitim, evlilik.
O25	Lisans ya da lisansüstü seviyesinde üniversite eğitimi almak için.
O26	Üniversitede okumak ve Türkiye’deki yaşamlarını kolaylaştırmak için Türkçe öğreniyorlar.
O27	Türkiye’de eğitim almak ve seyahat etmek, Türkiye’ye ve Türk kültürüne duyulan merak, evlilik ve ticaret gibi amaçlarla öğrenciler Türkçe öğrenmeyi istemekteler.

Tablo 8’de Türkçe öğrenen yabancı öğrencilerin Türkçe öğrenme sebepleri ile ilgili öğretici görüşlerinden bazıları sunulmuştur. Bu kapsamda, öğretici görüşleri şu alt temalara ayrılmaktadır:

Tablo 9. Görüşme sorusu alt temaları

Tema	Sayı	Kod
Turizm	2	O23, O27
Evlilik	6	O8, O18, O22, O23, O24, O27
İş	9	O8, O9, O12, O16, O20, O22, O23, O24, O27
Türkiye’de Yaşamak	16	O1, O4, O5, O6, O7, O9, O10, O13, O14, O15, O16, O17, O18, O19, O22, O26
Eğitim	24	O1, O2, O3, O4, O5, O6, O8, O9, O10, O11, O12, O13, O14, O15, O16, O17, O18, O20, O22, O23, O24, O25, O26, O27

Öğreticilere göre, öğrencilerin çoğunluğu Türkiye’de yaşamayı düşündüğü için Türkçe öğrenmektedir. Buna ek olarak; meslek sahibi olma, Türkiye’de üniversite okuma, ikamet edebilme, kültürlü olma, toplumsal hayata uyum, merak, dile ilgi duymak ve Türkçe dizileri anlamak öğreticilerin verdiği diğer cevaplar arasındadır. Ayrıca evlenme ve meslek edinme ile ilgili sebepler de belirtilmiştir.

Öğreticilere yöneltilen ikinci soruda ise (Türkçe öğrenen yabancı öğrenciler, dil öğrenmek için bireysel olarak hangi yöntemleri / etkinlikleri kullanırlar? Türkçe öğrenen yabancıların hangi yöntemleri ve etkinlikleri kullandığı ile ilgili görüşleri sorulmuştur. Buna göre elde edilen cevaplardan bazıları aşağıdaki tabloda sunulmuştur.

Tablo 10. Öğreticilerin, Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğrenen Öğrencilerin Kullandığı Yöntemler / Etkinlikler ile İlgili Görüşleri

Kod	Öğretici Görüşleri
O1	Bireysel olarak yazma etkinlikleri yapıyorlar. İnternet aracılığıyla çeşitli programlardaki etkinlikleri kullanıyorlar.
O2	Genel anlamda tekrar yöntemini kullanıyorlar. Temel çeviri yönteminden de yararlanıyorlar.
O3	Podcast dinlemek, dizi izlemek, kitap okumak, internette metinler araştırmak, öğrendikleri yeni kelimeleri defterlerine yazmak ve metin yazmak.
O4	Okuma yöntemini kullanırlar.
O5	Kendi ana dillerinde çeviri yöntemini kullanmaktalar.
O6	Dizi-film izleme, şarkı dinleme, kitap okuma, Türk arkadaş edinme.
O7	Türklerle sokakta sohbet ederler. İnternette videolar ve filmler izler, müzik dinlerler.
O8	Almanya’da Almanca - Türkçe öğrenme programları kullanıyorlardı. Bu uygulamalar bir kurum bünyesinde hazırlanmış profesyonel uygulamalar olduğu için üniversite tarafından satın alınır ve öğrenciler ücretsiz olarak kullanabiliirdi. İnternet dışında en çok kullanılan ikinci öğrenme yöntemi TANDEM.
O9	Sosyal gruplara katılır ve internet üzerinden videolar izlerler.
O10	Türkçe film/dizi izlemek, müzik dinlemek gibi bireysel çabaları vardır.
O11	Bireysel olarak kendi çalışma tarzlarını kullanmaktalar. Dil öğrenmek için daha çok şarkı dinlemek ve dizi izlemek gibi bireysel etkinlikler yapıyorlar.
O12	Genellikle dizi ve film izlemek.
O13	Temel seviyede mobil uygulamalar kullanmak, temel seviyeden sonra TV ve film izlemek, çeşitli sosyal ortamlarda hedef dilde konuşanlarla bir arada bulunmak gibi etkinlikleri saymak mümkün.
O14	Çeşitli sosyal ortamlarda hedef dilde konuşanlarla bir arada bulunmayı tercih ederler.
O15	Video izlemek, ders kitabından çalışmak, dizi-film izlemek, Türkçe müzik dinlemek.

- O16** Dizi izleme, şarkı dinleme ve YouTube'den yararlanma.
O17 Genellikle YouTube videoları ve Türkçe diziler izlerler varsa Türk arkadaş, komşu vs. ile iletişim kurarlar.
O18 Yabancı öğrenciler genelde Türk yapımı dizi-film izleyerek ya da Türkçe müzik dinleyerek hem motivasyon açısından hem öğrenme açısından etkili olan yöntemleri kendi istekleri ile tercih ederler.
O19 Türk arkadaşlar edinmek, diziler ve filmler izlemek ve Türkçe şarkılar dinlemek en çok kullanılan etkinliklerdir.
O20 Konuşma etkinlikleri ve dil oyunları.
O21 Dizi / film takip ediyorlar. Bireysel olarak en çok yazma etkinliği gerçekleştirmektedirler.
O22 Çoğu öğrenci Türk bir arkadaş bulmaya çalışır, bunun dışında aldıkları derslerde yönlendirildikleri etkinlikleri kullanabilirler; okuma, yazma vb. ödevler gibi.
O23 Çoğu öğrencim mobil uygulamalar kullanarak Türkçeyi öğrenmeye çalışıyor.
O24 Bu, öğrencinin bireysel yetilerine ve dil öğrenme amaçlarına göre değişir. Öğrencilerimin arasında dil bilgisi çeviri yöntemini kullanarak öğrenen de iletişimsel yöntemi kullanarak öğrenen de var. Fakat tabii ki öğrenciler bu yöntemleri bilerek seçiyor değil. Kendi öğrenme geleneğine göre kendince bir öğrenme davranışı sergiliyor. Bunun için öğrencilerin kendi öğrenmelerini bu şekilde sınıflandırmak doğru değil bana göre. Etkinlik anlamında düşünersek genellikle genç öğrenciler bilgisayar destekli uygulamalardan yararlanarak dil becerilerini geliştirme eğilimindedir.
O25 Hocanın yönlendirdiği konular dışında Türkçe diziler izliyorlar, Türkçe müzikler dinliyorlar ve Türklerle arkadaş olmaya çalışıyorlar
O26 Dizi ve film izliyorlar. Web 2.0 araçlarıyla farklı etkinlikler oluşturup kendilerini geliştiriyorlar.
O27 Türk dizilerini takip ediyor ve Türkçe şarkılar dinliyorlar.

Tablo 10'da sunulan öğrencilerin cevapları incelendiğinde, öğrencilerin sınıf içinde ve dışında farklı etkinlikler tercih ettikleri belirlenmiştir. Bu tercihler, şu alt temaları ifade etmektedir:

Tablo 11. Görüşme Formu 2. Soru Alt Temaları

Tema	Sayı	Kod
Oyunlar	1	O20
Dil Bilgisi Çeviri Yöntemi	3	O2, O5, O24
İletişimsel Yöntem	4	O7, O8, O9, O24
Türk Arkadaş Bulma	7	O6, O13, O14, O17, O19, O22, O25
Beceri Geliştirmeye Yönelik Ders Materyali ile Gerçekleştirilen Çalışmalar	8	O1, O3, O4, O6, O15, O20, O21, O22
Türkçe Şarkı Dinlemek	9	O6, O7, O10, O15, O16, O18, O19, O25, O27
Mobil Uygulamalar Kullanmak	9	O1, O3, O7, O8, O9, O13, O23, O24, O26
Dizi / Film İzlemek	16	O3, O6, O7, O10, O11, O12, O13, O15, O16, O17, O18, O19, O21, O25, O26, O27

Bunlar arasında; okuma yöntemi kullanmaları ve Türkçe kitap okumaları, konuşma etkinlikleri ve dil oyunlarına katılmaları, kendi ana dillerinden çeviri, Türk arkadaşlar ve komşular ile konuşma (sosyal gruplar); Türkçe diziler, filmler izleme ve müzik dinleme, Türkçe öğrenme amaçlı mobil uygulamaları kullanma, tekrar yöntemi kullanma gibi etkinlik ve yöntemler bulunmaktadır.

Öğretici mülakatında bulunan 3. soru (Cinsiyetin yabancı dil olarak Türkçe öğrenenler üzerindeki etkileri nelerdir?) aracılığıyla cinsiyetin yabancı dil olarak Türkçe öğrenimine etkileri ile ilgili öğrencilerin düşünceleri sorulmuştur. Aşağıdaki tabloda, öğrencilerin bu soruya verdikleri cevaplar sunulmuştur.

Tablo 12. Öğreticilerin, Öğrencilerin Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğrenmeleri ve Cinsiyetleri Arasındaki İlişkiler ile İlgili Görüşleri

Kod	Öğretici Görüşleri
O1	Kadın öğrenciler daha disiplinli oluyorlar. Motivasyonları daha yüksek oluyor. Hazırbulunmuşlukları da yüksek.
O2	Bence yok.
O3	Bununla ilgili bilimsel bir araştırma duymadım fakat kız öğrencilerin dil öğrenmeye daha yatkın olduğuna dair gözlemlerim var.
O4	Yabancı dil olarak Türkçe öğrenenler arasında kız öğrenciler erkek öğrencilere göre Türkçe öğrenmeye daha yatkındır ve öğrenme stratejilerini daha çok uygulamaktadır.
O5	Kadınlar daha dikkatli ve çalışkan, erkekler yüzeysel yaklaşıyorlar.
O6	Herhangi bir etkisi yoktur.
O7	Kızlar daha çekingen, erkekler daha girişkendir.
O8	Orta Doğu ülkelerinden gelen kadınlar içe kapalı olduğu için sınıf içinde daha az konuşabiliyor.

- O9** Kadınların daha utangaç olması dil gelişimlerini etkiliyor.
- O10** Cinsiyetin yabancı dil olarak Türkçe öğrenenler üzerinde çok belirgin bir etkisi olduğunu düşünmüyorum. Ancak kadınlar, derslere karşı daha ilgililer ve öğrenim boyunca daha disiplinli ilerliyorlar.
- O11** Bayan öğrencilerin Türkçeyi daha çabuk ve hızlı öğrenmeye yönelik çabaları söz konusu.
- O12** Yok denecek kadar azdır.
- O13** Kadınların daha hızlı öğrendiği ve daha fazla kelime bildiğini söyleyebiliriz.
- O14** Tabii ki kişiden kişiye değişir ama kadınların biraz daha istekli olduğunu söyleyebilirim.
- O15** Cinsiyetin etkisini olduğunu düşünmüyorum, kişisel farklılıkların olduğuna inanıyorum.
- O16** Kız öğrencilerin bu konuda daha iyi ve istekli olduklarını düşünüyorum.
- O17** Bir etkisi olduğunu düşünmüyorum.
- O18** Bunun bir etkisi olduğunu düşünmüyorum.
- O19** Önemi olmadığını düşünüyorum.
- O20** Herhangi bir etkisi olduğunu düşünmüyorum.
- O21** Erkekler toplumsal olarak daha serbest bir hayat yaşayabildikleri için sosyalleşme bakımından avantaj sağladıkları söylenebilir.
- O22** Herhangi bir etkisinin olduğunu düşünmüyorum. Aynı sınıfta, çok başarılı hem kız hem erkek öğrencilerim olduğu gibi başarısız kız ve erkek öğrencilerim de oldu.
- O23** Bence cinsiyetin herhangi bir etkisi yoktur.
- O24** Herhangi bir etkisi yoktur.
- O25** Bazı kız öğrenciler erkeklerle aynı sınıf ortamında olmaktan rahatsızlık duyup daha çekingen olabiliyorlar ama bu durum çok rastladığım bir durum değil.
- O26** Bence yok.
- O27** Genellikle kızlar daha hızlı bir şekilde öğrenirler. Daha meraklılar ve öğrenmeye daha fazla gayret gösterirler. Erkekler ise cümle kurmakta daha cesur olurlar, hata yapmaktan korkmazlar ve utanmazlar, aksine kurdukları cümlelerin yanlış olduğunu bilerek söylerler ve kendi kendilerine gülerler.

Yukarıdaki tabloya göre, öğretmenlerin cinsiyet ve yabancı dil öğrenimi ile ilgili soruya verdikleri cevaplara göre 14 öğretici; cinsiyetin, yabancı dil olarak Türkçe öğreniminde fazla bir etkisi olmadığını düşünmektedir. 13 öğretici ise; cinsiyetin, yabancı dil olarak Türkçe öğreniminde etkisi bulunabileceği yönünde görüşlerini bildirmiştir. Bu konuda şu alt temalardan söz edilebilir:

Tablo 13. Görüşme Formu 3. Soru Temaları

Cinsiyet	Tema	Sayı	Kod
Erkek	Sosyalleşme açısından avantajlı olma	1	O21
	Öğretim yöntemlerini daha fazla kullanma	2	O4, O5
Kız	Utangaç davranma	4	O7, O8, O9, O25
	Daha kolay öğrenme	7	O1, O3, O11, O13, O14, O16, O27
Etkisi yok		13	O2, O6, O10, O12, O15, O17, O18, O19, O20, O22, O23, O24, O26

Bu gruptaki öğretmenlerden bazıları, ‘kızların daha fazla kelime bilgisine sahip olduğu ve hızlı öğrendikleri, daha meraklı oldukları, yüksek motivasyona ve hazırbulunuşluğa sahip oldukları, daha fazla öğrenme stratejisi uyguladıkları’ gibi önemli ayrıntılara dikkat çekmişlerdir. Buna karşın bazı kız öğrencilerin, sınıfta erkek öğrencilerin bulunmasından dolayı daha çekingen oldukları, ayrıca hata yapmaktan korktuklarını söylemişlerdir. Bunların dışında, kızların kültürel durumlardan ötürü sınıf içerisinde konuşmak istemedikleri belirtilmiştir. Yine aynı öğretici görüşlerine göre, erkeklerin daha cesur ve girişken olmaları ayrıca daha sosyal olmaları, dil öğrenimlerini olumlu anlamda etkilemektedir.

Öğreticilerle yapılan mülakatın 4. sorusunda ise (Dil seviyesinin yabancı dil olarak Türkçe öğrenenler üzerindeki etkileri nelerdir?) sınıftaki öğrencilerin sahip oldukları dil seviyelerinin yabancı dil olarak Türkçe öğrenimlerine etkileri sorulmuştur. Öğreticilerin bu soruya verdikleri cevaplar aşağıdaki tabloda sunulmuştur.

Tablo 14. Öğreticilerin, Öğrencilerin Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğrenmeleri ve Dil Seviyeleri Arasındaki İlişkiler ile İlgili Görüşleri

Kod	Öğretici Görüşleri
O1	A1 ve A2 seviyeleri, başlangıç seviyeleri olduğu için dil öğrenme motivasyonları yüksek oluyor. Ama diğer seviyelerde bu seviyelere göre daha az motivasyonları oluyor.
O2	Temel seviyeden itibaren zorlanıyorlar diyebiliriz.
O3	Gözlemlediğim kadarıyla öğrenciler genellikle A1 seviyesine daha şevkle katılıyorlar, muhtemelen yeni bir deneyim olduğu için. A2 de aşağı yukarı aynı momentumla geçiyor, fakat B1'den itibaren kimi öğrencilerde bir duraksama dönemi gözlemlenebiliyor. Bunun sebebi B1'deki gramerlerin ağırlığı veya dilin ilk günkü gibi yeni bir deneyim olmaması olabilir.
O4	Dil seviyesi arttıkça yabancı dil olarak Türkçe öğrenenler Türkçe öğrenmeye daha hevesli olurlar.
O5	Dili seviyeler halinde öğretmek, öğrenciler açısından daha sağlıklı ve kalıcılığın artmasını sağlar. Aşamalı öğrenme öğrenci için faydalıdır.
O6	Önce kendi başına öğrenip sonra bir Türkçe kursuna başlayan öğrenci için çoğu zaman özellikle yazma konusunda bildiklerini sıfırlamayı gerektiriyor. Kelime hazinesi açınsında olumlu bir etkiye sahip.
O7	Dil seviyesi ilerledikçe mutlu oluyor ve kendilerine sokakta gezerken daha çok güveniyorlar.
O8	Birden fazla yabancı dil bilen öğrenciler daha kolay Türkçe öğreniyor. Özellikle bizim dilimize yakın dillerden dil bilgisine sahip olanlar dilimizi kolay öğrenebiliyor.
O9	Kendilerini daha özgüvenli hissederler.
O10	Dil seviyesinin yabancı dil olarak Türkçe öğrenenler üzerinde şöyle bir etkisi olabilir; başlangıç düzeyindeki bir öğrenci dil öğrenirken zaman zaman kaygı yaşar ve motivasyon kaybı daha çok görülebilir. Daha ileri seviyedeki öğrenciler ise kendilerine daha çok güvenirlir, eksikliklerinin farkındadırlar ve tamamlama gayesindedirler, güçlükler onları yıldırmaz ve sorunun üzerine giderler.
O11	Çok büyük bir etkisi vardır. Türkiye'de 2-3 yıl yaşadktan sonra TÖMER'e kayıt olan öğrencilerin konuşma ve yazma becerilerinin diğerlerine kıyasla daha iyi ve ileride olduğunu gözlemledim.
O12	Soru açık değil.
O13	Soru anlaşılır değil.
O14	Az çok Türkçe bilenler ilk seviyede daha az zorlanıyor ancak sıfırdan başlayan ve gerçekten isteyenlerin daha sağlam öğrendiğini söyleyebilirim.
O15	Daha çok okuyacağı bölümde ihtiyacı olan dil seviyesine ulaşmayı hedefliyorlar.
O16	Dil seviyesi bazı öğrencilerde motivasyonu artırıyor. Bazı öğrencilerin de dil seviyesine uyum sağlayamadıkları için başlangıçtaki çalışma isteklerinde düşüş olabiliyor.
O17	Bir dil hakkında bilinenler ne kadar çoksa öğrencinin motivasyonu ve özgüveni artacağı için dil seviyesi önemli bir rol oynamaktadır.
O18	Biraz konuşma bilgisiyle Türkçe öğrenmeye gelen öğrencilerde konuşma hatalarının yazmaları üzerinde de devam ettiğini ve düzeltmede zorlandıklarını gördüm.
O19	Hedef dile aşına olmadan dili öğrenmeye başlayanlar daha fazla zorlanır.
O20	Öğrencinin dildeki yeterliliğini belirleyebilmesi açısından olumlu bir etkiye sahiptir.
O21	Eğer Türkçe öğrenmeden önceki Türkçe dil seviyeleri soruluyorsa tabii ki dil öğrenmek, alt yapıları olduğu için daha kolay olacaktır. Bazı öğrenciler Türk dizilerinden dolayı Türkçeye aşına olarak geliyorlar.
O22	Eğer öğrenci kendi ana dilinde dil bilgisine hâkimse Türkçeyi öğrenmesi de o doğrultuda kolaylaşır. Sınıf içinde sıfat, fiil gibi kavramları öğrenciye yeni baştan öğretmeye kalkmak hem öğretmen hem zamanını alır hem de öğrencinin motivasyonunu düşürür. Eğer sorudaki kasıt, hedef dile ait ön bilgiyse bu da öğrenciye avantaj sağlayacak bir durumdur. Öğrenci kursa başlamadan önce kendi ülkesinde ya da bireysel olarak biraz çalışmışsa sınıf içinde bu durum öğrencinin öz güvenini artırır ve ilerlemesini kolaylaştırır.
O23	Dil seviyesinden kasıt öğrencinin ana dili becerisiyse bu beceri arttıkça Türkçe öğrenmedeki hızı ve kavrayışı da o denli hızlı olmaktadır.
O24	Soru açık değil.
O25	Bazı öğrenciler Türkçeyi dışarıda öğrendikleri için gramer bozuklukları olabiliyor ve onları düzeltmek, hem hocalar hem de öğrenciler için daha zor oluyor.
O26	Kendi seviyelerine uygun bir seviyeden başlamaları öğrenciler için avantajlı bir durum.
O27	İlk seviyelerde öğrenciler çok meraklı olurlar ve Türkçe öğrenmeye daha çok istek duyarlar. Seviyeler ilerledikçe bu istek ve heyecan azalır. Şahsen bana: "Türkçenin bu kadar zor bir dil olduğunu sanmıyordum, Arapçaya çok yakın olduğunu biliyordum" dediklerini hatırlıyorum.

Tablo 14'te sunulan bilgiler, bazı öğreticilerin dil seviyesi ile yabancı dil olarak Türkçe öğrenme süreçleri arasındaki ilişkiler ile ilgili görüşlerini yansıtmaktadır. Bazı öğreticilerce, öğrencilerin akademik olarak dil seviyelerinin yüksek olmasının öğrencilerin öğrenme motivasyonlarını artırdığı için olumlu anlamda etkili olduğu düşünülmektedir (O1, O2, O3, O5, O7, O8, O9, O10, O14, O16, O17, O20, O22). Bu soru kapsamındaki görüşler şu alt temalara ayrılmıştır:

Tablo 15. Görüşme Formu 4. Soru Alt Temaları

Tema	Sayı	Kod
Soru Açık Değil	3	O12, O13, O24
Dil Becerilerini Kullanma	11	O4, O6, O11, O15, O18, O19, O21, O25, O26, O23, O27
Motivasyon Artışı	13	O1, O2, O3, O5, O7, O8, O9, O10, O14, O16, O17, O20, O22

Bazı öğretmenler ise dil seviyesinin, öğrencilerin akademik başarılarındaki önemine dikkat çekmişlerdir (O1, O9). Bununla beraber, bazı öğrencilerin en temel seviyeden öğrenim sürecine başlamaları da onların akademik başarılarını olumlu etkileyebilmektedir. Öğrenciler, dil seviyeleri ilerledikçe mutlu olmakta ve buna bağlı olarak da kendilerine olan güvenleri artmaktadır. Başlangıç seviyesinde daha istekli olan bazı öğrenciler sonraki seviyelerde zorlanabilmekte ve bundan dolayı akademik başarıları düşebilmektedir. Buradaki en önemli nokta ise öğrencilerin sahip oldukları gerçek akademik seviyelerinden öğrenim sürecine başlamalarıdır. Ayrıca, Türkçeye benzer bir ana dile sahip olan öğrencilerin yabancı dil olarak Türkçeyi öğrenmelerinin diğer öğrencilere göre daha kolay olduğu da görüşlerde belirtilmiştir.

Öğretici görüşmelerinde sorulan beşinci soruda (Kültürlerin yabancı dil olarak Türkçe öğrenenler üzerinde etkileri var mı? Varsa, neler? Kültürün derslere katılım üzerinde etkisi var mıdır?) ise öğrencilerin kültürleri ile yabancı dil olarak Türkçe öğrenme arasındaki ilişki sorulmuştur. Bu soruya öğretmenler tarafından verilen bazı cevaplar aşağıdaki tabloda sunulmuştur.

Tablo 16. Öğreticilerin, Öğrencilerin Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğrenmeleri ile Kültür Durumları Arasındaki İlişkiler ile İlgili Görüşleri

Kod	Öğretici Görüşleri
O1	Kültürün etkisi yüksek. Türk kültürüne yakın olan kültürdeki öğrencilerin Türkçeye bakış açıları daha olumludur, derse katımları daha yüksektir.
O2	Avrupa kültüründeki öğrenciler derslere ve tüm etkinliklere daha istekli olmaktadır.
O3	Tabii ki var. Doğu coğrafyasından gelen çoğu öğrencinin öğretmene karşı yüksek düzeyde bir saygısı var, bu sınıf düzenini gayet olumlu etkilemekle beraber konuşma ve derse katılım performansını olumsuz etkileyebiliyor çünkü kimi öğrenciler öğretmenden çekinebiliyor. Ayrıca kimi kültürler (özellikle Akdeniz ve Orta Doğu kültürleri) dakiklik konusunda daha geniş olduklarından derse geç kalmalar da gözlemlenebiliyor. Daha farklı coğrafyalardan gelen öğrencilerde derse geç kalma daha az gözlemleniyor. Ayrıca her öğrencinin dile tutumu farklı. Bazı ülkelerden gelen öğrencilerin Türkiye'ye siyasi veya ekonomik sebeplerden ötürü sempati duymaları dil öğrenmeyi de olumlu etkiliyor.
O4	Evet, kültürlerin yabancı dil olarak öğrenenler üzerinde etkisi vardır. Dersi farklı kültürlerden, kendi kültürlerinden yararlanılarak işlendiği zaman öğrencilerin daha çok ilgisini çekmektedir. Ders bu şekilde işlendiği zaman öğrencilerin derse katılımı artmaktadır.
O5	Dil, kültürü oluşturan öğelerin en önemlisidir. Bu sebeple kültür aktarımı gerçekleşmeyen bir dil öğretimi düşünülemez.
O6	Kültür aktarımı açısından ortak kültür öğeleri genellikle öğrenciyi daha çok güdüler. Öğrencinin eğitim kültürü davranışları da kendi ülkesindeki öğrenci öğretmen ilişkisi, derse katılım, derse verilen önem, disiplinli olma gibi konularda farklılık gösterir.
O7	Merak ve tarih duygusu oluşturuyor. Daha çabuk öğrenmek istedikleri için derslere katılım daha fazla oluyor.
O8	Kültürümüzün çok uzak olduğu ülke vatandaşları bizi tanımak için daha meraklı ve istekli olabiliyor.
O9	Evet, var. Çocuk kendi kültüründen en ufak bir parça görürse daha istekli olur.
O10	Kültürün yabancı dil olarak Türkçe öğrenenler üzerindeki etkisi büyüktür. Bir dil öğrenmek aynı zamanda bir kültür öğrenmektir. Bir tümcenin bağlam içerisinde anlamını çözebilmek için hedef dilin kültürüne de hâkim olmak gerekir. İkisi ayrılmaz bir bütündür. Kültürün derslere katılım üzerinde etkisi vardır.
O11	Var. Kültürel unsurlara yer verilen ders kitaplarında kültürel konularda öğrenciler daha konuşkan ve fikir sahibi oluyor.
O12	Var ama bence %30 gibi bir oran var.
O13	düzenli çalışma olarak karşımıza çıkmaktadır.
O14	Kendi kültüründe disiplinli olanlar dil öğrenirken de disiplinli oluyor, kendi kültüründe eğlenmeyi sevenler sınıf ortamında da genellikle eğlenmeyi seviyor diyebilirim.
O15	Elbette var. Kültürel disiplinler dil öğrenimini de etkiliyor. Başarı seviyesini etkiliyor, konuşma becerisine de etkisi var. Derse katılım, isteklere ve bireysel zorunluluklara göre değişiyor.

- O16** Kesinlikle etkisi var. Türk kültürüne yakın ülkelerden gelen öğrenciler kültürümüzü daha kolay anlamlandırabiliyor. Benzer adetler ve gelenekler olabiliyor. Bu sebeple benzer bir özellik gördüklerinde bunu hemen anlatmak istiyorlar. Uzak ülkelerden gelen öğrenciler eğer kendi ülkelerindeki kültürü yakından biliyorlarsa bizim kültürümüzü öğrenmeye de meraklı olabiliyorlar. Bazı öğrenciler kendi ülkelerinin kültürünü bile tam olarak bilmiyor bu yüzden bizim kültürümüzü anlamakta daha fazla zorluk çekebiliyorlar.
- O17** Kültür, yabancı dil öğrenmede çok etkili bir yere sahiptir. Öğrenciler, dil öğrenirler ama kendi ana dillerindeki kültürel öğeleri de yeni dillerine taşırlar. Konuşmalarındaki şivelerinden başlar etkileri. Yabancı bir öğrenci kendine ne kadar çok Türk dili ve kültürü ile ortak nokta kurabilirse o kadar isteği artar. Kendi kültürünü yaşatmaya devam ettiriyor olması düşüncesi, dile bağlanmasını sağlar. Tamamen yabancı bir şey hakkında dil bilirse bile konuşacak bir şey bulunamayabilir bazen ama ortak nokta kurulduğunda dil seviyesinin düşük olması bile konuşma isteğini durdurmaz.
- O18** Dil öğrenenler öğrendikleri dilin kültüründe kendi kültürlerinden çok farklı bir öge ya da benzer bir öge gördüklerinde dikkatlerini çekiyor.
- O19** Etkisi olduğunu düşünüyorum. Özgüven ve kendini ifade etme derecesi toplumdan topluma değişiyor.
- O20** Yeni bir dil öğrenmeye karar verdiklerinde yeni bir kültürü de öğreneceklerinin bilincinde olduklarını düşünüyorum.
- O21** Kültürün dil öğreniminde etkisi çok önemli ve büyüktür. Çünkü bir dili öğrenmek, o dili konuşan halkın kültürünü öğrenmek demektir. O nedenle bir dil, en iyi yerinde öğrenilir denir. Derslere katılım konusunda; kültürel etkinlikler öğrencileri derse çekebilir. Çoğu zaman kültürel özellikleri öğrenmek zevkli ve merak uyandırıcıdır. Bu merak sayesinde Türkçeye olan ilgi de artırılabilir.
- O22** Kültür ve coğrafya olarak Türkiye'ye yakın olan öğrencilerin hem adapte olması hem de Türkçeyi öğrenme hızı farklılık gösterebiliyor. Her zaman söylendiği gibi ana dili Arapça olan bir öğrenci ortak kelimelerden daha fazla kelime bilgisine erişerek diğer öğrencilerin önüne geçebiliyor. Yine Müslüman ülkelerden gelen öğrenciler ile ortak dini bayramlarımız olduğu için derste bayram konusu işlendiğinde en aktif katılan yine onlar oluyor.
- O23** Kesinlikle vardır. Türk kültürüne ilgi duyan öğrenciler Türkçeyi daha hızlı öğrenmektedir. Öğrencilerin kültüre yakınlığı da öğrencilerin ilgisini artırmaktadır. Öğrenci, kendi kültürü ile ilişki kurabildiği durumlarda derste daha fazla ilgili ve etkin olmaktadır.
- O24** Evet, ilgi çekicidir.
- O25** Kültürün çok çeşitli olması, derslerin farklı bağlamlarda işlenerek çeşitli öğrenme etkinliklerinin oluşturulmasını sağlıyor.
- O26** Kültür dil öğrenimi üzerinde etkilidir. Kendi kültürlerinden yola çıkarak kültür benzerlikleri ve farklılıkları hakkında konuşmaları öğrencilerin derse ilgisini artırıyor.
- O27** Kesinlikle vardır. Öğrenciler kültürlerine yakın bir şey öğrenince çok sevinirler ve: "Hocam bu bizde var, Türkiye'de de gerçekten var mı? Bizim kültürümüze yakın başka neler var?" gibi sorular sorarlar. Başka bir deyişle, öğrenmeye olan gayretleri ve motiveleri yükselir.

Tablo 16'da verilen mülakat cevaplarına göre öğretmenler; genellikle öğrencilerin kültürlerinin veya öğrenilen dilin kültürünün dil öğrenmede önemli ve etkili olduğunu belirtmişlerdir. Bu bağlamda ortaya çıkan alt temalar şöyledir:

Tablo 17. Görüşme Formu 5. Soru Alt Temaları

Tema	Sayı	Kod
İlgi Çekicilik	14	O1, O2, O4, O7, O8, O10, O12, O18, O19, O20, O21, O23, O24, O26
Kolaylaştırıcı Etki	16	O3, O5, O6, O9, O11, O13, O14, O15, O16, O17, O18, O22, O23, O25, O26, O27

Kültürlerin dil öğrenmede çok farklı destekleri olduklarına inanılmaktadır. Kültürler, bireylerin derslere ve etkinliklere katılımlarını farklı hâle getirmektedir. Örneğin; Avrupa kültüründe yetişmiş birisi ile Asya kültüründe veya daha farklı kültürlerde yetişmiş öğrencilerin yabancı dile bakış açıları, çalışma motivasyonları ve etkinliklere verdikleri tepkiler farklılıklar göstermektedir.

Kültürle ilgili bir diğer önemli nokta ise içinde yetişilen dil ile öğrenilen dil arasındaki benzerlikler ve farklılıklardır. Bunlar öğrencinin dil öğrenme motivasyonunu, etkinliklere katılma isteklerini ve öğretim yöntemlerini doğrudan etkilemektedir. Kendi kültürlerinde eğlenmeyi seven öğrenciler yeni dil öğrenme sürecinde de eğlenceli etkinlikleri tercih etmektedir. Öte yandan farklı kültürlerden gelen öğrencilerin olduğu bir sınıf çok kültürlü olmasından dolayı daha çeşitli etkinlikler ve öğretim tekniklerinin uygulanmasına olanak sağlamaktadır. Buna ilaveten öğrenilen dilin kültürünün öğrenciler tarafından benimsenmesinin de dil öğrenme süreçlerinde olumlu anlamda etkili olduğu düşünülmektedir. Öğreticilere uygulanan mülakatın altıncı sorusunda ise (Sahip olunan ana dillerin yabancı dil olarak Türkçe öğrenenler üzerindeki etkileri nelerdir? Dil aileleri seviyesinde bir değerlendirme yapabilir misiniz?) öğrencilerin yabancı dil olarak Türkçe öğrenimi ile ana dilleri

arasındaki ilişki sorulmuştur. Öğreticilerin verdikleri cevaplar aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Tablo 18. Öğreticilerin, Öğrencilerin Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğrenmeleri ve Ana Dilleri Arasındaki İlişkiler ile İlgili Görüşleri

Kod	Öğretici Görüşleri
O1	Ana dili Türkçeye yakın olanlar hem kelime olarak hem de gramer olarak düşünürsek daha çabuk anlıyorlar. Örneğin, Hami Sami dillerinden olan Arapça ile Türkçe arasında ortak kelimeler var.
O2	Arap, Fars ve Orta Asyalı öğrenciler daha hızlı öğrenmektedirler.
O3	Romantik diller söz konusu olduğunda (Fransızca, İspanyolca, İtalyanca, vs.) bu dil öğrencinin ana dili olsa da yabancı dili olsa da Türkçe öğrenirken bir etki bırakıyor. Bu dillerdeki cümle dizilimini (özne + yüklem + tümleç) Türkçeye yanlış aktarım yapabiliyorlar. Ayrıca özellikle Fransızcayla ortak kelimeleri bazen yanlış kullanabiliyorlar. Aynı şekilde Arapçayla da aynı problemleri gözlemliyoruz zira cümle dizilimi aynı. Farsça bilen öğrencilerde de cümle diziliminde ve telaffuzda hatalara sıklıkla rastlıyoruz, zira Farsçadaki ortak kelimelerin telaffuzu Farsça ve Türkçede çok fark gösteriyor. Aynı zamanda (küçük bir örnek olarak) çoğu dilde sayı sıfatlarından sonra çoğul eki kullanılması sebebiyle öğrencilerin hemen hemen hepsinin "3 bardaklar, 4 evler" gibi hataları A1'de yapmaları da kaçınılmaz.
O4	Sahip oldukları ana dilin Türkçeye yakınlığına göre etkileri değişmektedir. Mesela Sami dilleri ailesi arasında yer alan Arapçada Türkçe ile ortak olan birçok kelimenin olması öğrenen kişileri daha çok motive eder ve kolay bir şekilde öğrenirler.
O5	Türk dil ailesi diğer ailelerden farklı olduğu için öğrenimi öğrenciler açısından zorlaştırdığı söyleniyor.
O6	Etkisi vardır. Ural-Altay dil ailesine mensup dilleri konuşanlar söz dizimi ve dil bilgisi konusunda başarılı. Hint-Avrupa dil ailesine mensup ana dili İran ve Afganistan kökenli öğrenciler konuşma becerisini geliştirme konusunda hızlı ve başarılı. Hami-Sami dil ailesine mensup dilleri konuşan öğrenciler kelime öğrenimi konusunda başarılıdır.
O7	Yani Türkçeye diğer dillerden gelen sözcükler var onları görünce mutlu oluyorlar ya da seslerin gırtlaktan ya da ağızdan çıkışı gibi benzerlikler öğrenmeyi kolaylaştırıyor.
O8	Türk dillerini bilenler daha çabuk öğreniyor. Almanlar için Türkçe öğrenmek dilimizin son dan eklemeli bir dil olması, Almancada yüklem daima ikinci pozisyonda yer alması, her kelimenin dişil ya da eril bir tanımlığının olması vb. farklılıklar nedeniyle oldukça zordur.
O9	Bazen olumlu bazen de olumsuz etkisi vardır. Ortak kelimeler öğrencinin motivasyonunu artırırken hiç bilmediği bir kelime de aksi şekilde tesir ediyor.
O10	Sahip olunan ana diller yabancı dil olarak Türkçe öğrenen öğrencileri etkiler. Altay dillerini bilen bir öğrenci için Türkçe öğrenmek daha kolayken, ana dili Çince ya da Tibetçe olan bir öğrenci için Türkçe öğrenmek daha zordur.
O11	Bazı dillerdeki kelimelerin ve fiillerin Türkçeye müşterek bir şekilde kullanıldığını biliyoruz. Örnek vermek gerekirse: Ana dili Arapça ve Farsça olan öğrencilerin bazı ortak kelimeler hakkında bilgisi oluyor.
O12	Benzer dil ailelerindeki öğrenciler daha hızlı dil öğrenirler denilir ama bu öğrencinin bilişsel yeteneği ile de ilgili; bence daha çok ikinci söylediğimle ilgili.
O13	Türkçe ile aynı dil ailesinden gelen dilleri konuşan öğrencilerin, Türkçe öğrenmelerinin çok daha hızlı olduğu gözlenmektedir.
O14	Sözcük dağarcığının ortak olmasının öğrenenler bakımından avantaj olduğunu gözlemledim. Türkçe ile aynı dil ailesinden olan Özbekistan Türkçesi ya da Azerbaycan Türkçesi bilenler anlamada hiç zorluk çekmiyor fakat Türkçe ile farklı olan özellikleri düzeltmede çok zorlanıyorlar. Söz diziminin benzerliğinin de öğrencilerin öğrenmelerini kolaylaştırdığını öğrenciler tarafından söylendiğini duydum. Örneğin, Hint- Avrupa dil ailesinden ana dili Farsça olan öğrenciler genellikle başarılı oluyor.
O15	Ana diline göre daha çabuk öğrenebiliyor ya da hiç öğrenemiyor. Mesela, Arapça ve Farsça bilenler daha kolay öğreniyor. Afrika kökenliler ise daha çok Fransızca konuştukları için epey zorlanıyorlar.
O16	Ana dili Arapça ve Farsça olan öğrenciler Türkçeyi daha kolay öğrenebiliyor. Çünkü dilimizde Arapça ve Farsça kelimeler çok fazla. Mesela; ana dili Çince olan bir öğrenci Türkçe öğrenirken kesinlikle daha çok zorlanıyor.
O17	Türkçe öğrenen yabancı öğrencilerin çoğunluğunun genellikle ortak ve yakın coğrafyalardan olduğu görülür. Bu coğrafyaların yakın ve uzak geçmişteki paylaştıkları şeyler, kullandıkları diller günümüz dillerine ve kültürüne büyük katkıda bulunmuştur. Ortak geçmişin olması ve dilde bazı ortak kelimelerin bulunması da dil öğrencilerini motive eder.
O18	Afrika dillerine mensup öğrenenler biraz daha zorlanabiliyorlar. Fakat aynı dil ailesine mensup öğrenenler de kendi bildiklerinin doğruluğuna güvenip benzer hataları sıklıkla devam ettiriyorlar.
O19	Ortak kelimelerin, söz gruplarının olması olumlu yönde dil öğrenimlerini etkiliyor.
O20	Öğrencinin ana dilinde bulunan bazı kelimelerle Türkçe öğrenirken karşılaşması olumlu bir etki yaratmaktadır. Dili kolay öğreneceği hissine kapılmaktadır.
O21	Ben her zaman bir etkisi olduğunu düşünmüyorum. Örneğin, Korece ile Türkçe akraba dil ama benim gözlemime göre; Türkçeyi en zor öğrenen gruplardan biri Koreliler. Diğer taraftan, Farsça ile Türkçe akraba diller değil ama Türkçeyi en rahat öğrenen gruplardan birini İranlılar olarak gözlemledim.
O22	Hami Sami dil ailesinden ana dili Arapça olanlar ile Hint Avrupa dil ailesinden ana dili Farsça olanlar Türkçeyi öğrenmekte diğer gruplara göre daha öndedir. Bu da tamamen ortak kelimelere ve ortak kültüre sahip olmamızdan kaynaklıdır.
O23	Kırgızistan Türkçesi, Kazakistan Türkçesi, Özbekistan Türkçesi gibi Türk dili lehçelerini konuşan öğrenciler Türkiye Türkçesini daha hızlı öğrenmektedir. Aynı şekilde Macarca, Fince ve Japonca konuşan kişiler de dildeki yapısal

benzerliklerden dolayı Türkçeyi daha kolay kavrayabilmektedir. Bununla birlikte coğrafi, kültürel ve tarihsel anlamda yakın bulunan ülkelerdeki farklı dil (Arapça, Farsça vb.) konuşurları da Türkçeyi, ortak kelime dağarcığı ve ortak kültürden dolayı hızlı kavramaktadır. Fakat Farsça gibi yine Hint Avrupa dil ailesinden olan İngilizce ve Fransızca konuşanlar yukarıdaki dil konuşurları kadar Türkçeyi kolay kavrayamamaktadırlar.

- O24** Özellikle Arapça bilen öğrenciler hızlı öğreniyorlar.
- O25** Türkiye'ye gelen öğrenciler genellikle Arapça ve Farsça ana diline sahip öğrenciler ve onlar için Türkçe öğrenmek çok sorun olmuyor.
- O26** Türkçe öğrenirken ister istemez kendi dil yapılarını düşünüp cümle kurabiliyorlar. Arapça kelime kökleri hem kelime türetimlerinde hem de çekimlemelerde değişiklik geçirir. Bu da Türkçe kelime öğreniminde ve o kelimelere getirilen eklerde öğrencilerin bocalamalarına sebep olabiliyor.
- O27** Arapça ve Türkçe farklı dil ailelerinden olsa da, aralarında çok ortak ve yakın kelimeler, ifadeler vardır. Bu ortaklığın ve yakınlığın, hem ana dili Arapça olan öğrencilerin motivasyonuna hem de öğrenme sürecine pozitif bir etkisi vardır. Zira derste anlamı aynı olan kelimelerin geçtiği zaman, öğretmen bu kelimeleri açıklamaya ve anlatmaya gerek duymayacaktır.

Yukarıdaki tabloda, ana dil ile Türkçenin öğrenimi arasındaki ilişkiyle ilgili bazı öğretici görüşleri sunulmuştur. Alınan cevapların içerisinde en dikkat çeken görüşlerin birinden hareketle de söylenebilir ki: Ana dil olarak Türk dili lehçelerinden birine sahip olan öğrencilerin tarih, dil ve kültür gibi konulardaki ortaklıklar sebebiyle Türkiye Türkçesi öğreniminde daha fazla motive olabildiklerinden ve bu durumun öğrenciler üzerindeki olumlu etkisinden bahsedilmiştir. Ayrıca geçmişte ya da günümüzde; ortak veya benzer coğrafyaları, tarihi geçmişi, inanışları paylaşan toplumlarda yaşayan bireylerin birbirlerinin dillerini öğrenmede çeşitli açılardan avantajlara sahip olduğu da söylenebilir. Söz konusu tabloya ait alt temalar ise şöyledir:

Tablo 19. Görüşme Formu 6. Soru Alt Temaları

Tema	Sayı	Kod
Etkisi yok.	1	O21
Afrika'dan gelen öğrenciler Türkçeyi daha zor öğreniyor.	2	O15, O18
Türk soylular Türkiye Türkçesini daha kolay öğrenebiliyor.	4	O8, O14, O17, O23
Ana dili Arapça ve Farsça olanlar Türkçeyi daha hızlı, etkili ya da kolay öğrenebilir.	24	O1, O2, O3, O4, O5, O6, O7, O9, O10, O11, O12, O13, O15, O16, O17, O19, O20, O21, O22, O23, O24, O25, O26, O27

Arapça ve Farsça gibi ana dillere sahip öğrencilerin Türkçeyi daha kolay öğrendikleri ancak Çince veya Fransızca gibi ana dillere sahip olan öğrencilerin Türkçe öğrenmede çeşitli zorluklar yaşadıkları belirtilmiştir (O7, O8, O9, O16, O21, O22). Ayrıca, ana dil ile hedef dil arasındaki benzer ya da ortak yapısallıklar, söz dizimi özellikleri ve sözcük dağarcıklarının hedef dildeki öğrenime yani Türkçe öğrenimine olumlu anlamda katkılar sunduğu ifade edilmiştir. Bu duruma sahip öğrenciler, Türkçeyi daha etkili ve hızlı bir şekilde zorlanmadan öğrenebilmektedirler.

Yedinci soruya (Kişiliğin yabancı dil olarak Türkçe öğrenenler üzerindeki etkileri nelerdir?) yabancı dil öğrenimine öğrencilerin kişiliklerinin etkileri ile ilgilidir. Bu soru ile ilgili öğreticilerin verdikleri cevaplardan bazıları aşağıdaki tabloda sunulmuştur.

Tablo 20. Öğreticilerin, Öğrencilerin Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğrenmelerinde Kişiliğin Etkisi ile İlgili Görüşleri

Kod	Öğretici Görüşleri
O1	Öğrencinin kişiliği, hayata bakış açısı dil öğrenme potansiyelini etkiliyor. Eğer pozitif özelliklere sahip bir kişiliğe sahipse hedef dile daha ılımlı yaklaşıyor.
O2	Sosyal kişiler daha hızlı öğreniyorlar.
O3	Sosyal öğrencilerin daha kolay dil öğrendiklerini düşünüyorum zira konuşmaktan ve derse katılmaktan daha az çekiniyorlar. Bunun dışında, içine kapanık fakat yazı yazmayı seven öğrencilerin dil öğreniminde avantajlı olduğunu düşünüyorum. Fakat bazı öğrenciler hem içine kapanık hem de sayısal yetenekleri fazla oluyor ama dil yetenekleri zayıf olduğundan dezavantajlı durumda kalabiliyorlar. Bu tip öğrencilere uygun, farklı etkinlikler üzerine çalışılması lazım, zira çalıştığım üniversitede gözlemlediğim kadarıyla

- sayısal bölüm okumak isteyen öğrenci sayısı daha fazla.
- O4** Sahip oldukları kişilik özelliklerine göre değişmektedir.
- O5** Karakterin her şeyin üzerinde olduğu gibi dil öğrenimi üzerinde de muhakkak etkisi vardır.
- O6** Kişilik genel anlamda öğrenmeyi etkiler. Öğrenci, genel öğrenim sürecinde nasıl bir süreç izliyorsa yabancı dil olarak Türkçe öğrenirken de aynı sürece uyuyor.
- O7** Sabırlı ve çalışkan olan sosyal olan öğrenciler daha çabuk öğreniyorlar.
- O8** Asosyal, utangaç, çekingen bireyler; içe kapanık olmalarından dolayı öğrenme sürecinde zorluk yaşayabiliyor.
- O9** Kişilik özellikleri, daha hızlı veya yavaş gerçekleşecek şekilde dil öğrenim sürecini etkiler.
- O10** Gerek öğreticinin gerekse öğrencinin kişiliği yabancı dil olarak Türkçe öğretimi sürecinde etkilidir. Öğreticinin sabırlı, neşeli, aktif olması çok önemliken öğrencinin de aktif ve sosyal bir insan olması birer avantajdır.
- O11** Çok büyük bir etkisi var. Vizyonsuz, isteksiz sadece ikamet izni alabilmek için Türkçe öğrenen öğrenciler sınıf ortamına bazen uyum sağlayamıyorlar. Girdikleri sınavlardan da düşük puanlar alıyorlar. Bence bu işte, öğrencinin istekleri ve emekleri, sonucu %60 kadar etkilemektedir.
- O12** Kişilik özelliklerine bağlı olarak öğrenciler, Türkçeyi daha hızlı veya yavaş öğrenmektedir
- O13** Bence ayrı bir faktör değil. Yani birisinin ihtiyacı varsa kişilik özelliği ne olursa olsun Türkiye'ye de taşınmışsa Türkçeyi öğrenebilir. Kişilik özellikleri değil bilişsel yeteneği daha önemlidir.
- O14** Kişilik öğrenme üzerinde fark yaratabilir. Mesela, çalışma alışkanlığı kişilikle ilgili bir durum ve bu, başarıyı ya da başarısızlığı getirmede etkilidir.
- O15** Bence kişilikle çok alakalı bir durum. Bir kişinin işe, çalışma disiplinine, yeniliklere yaklaşımı ya da karakter olarak eğlenceli, çekingen oluşu dil öğrenimini etkiliyor.
- O16** Kişilik özellikleri; öz disiplini, çalışma azmini ve öğrenme hızını dolayısıyla da dil öğrenimini etkiliyor.
- O17** Karakter ve kişilik derse katılımı etkiliyor. Girişken ve konuşkan öğrenciler soru sormaktan, konuşmaktan çekinmiyorlar. Çekingen öğrenciler, anlamadıkları bir şeyi bile sormuyorlar ve konuşma pratiği de yapamıyorlar. Bu yüzden diğer öğrencilerden geri kalabiliyorlar. Bu konuda öğreticilere daha fazla iş düşüyor.
- O18** Kişilik olarak öğrenmeye meraklı kişilerin gerek dil öğrenim sürecindeki başarıları gerek başka araştırma konularındaki etkileri yadsınamaz.
- O19** Aktif, girişken kişilerin daha kolay dil öğrendiklerini; daha pasif, çekingen kişilerin pratikten kaçındıkları için zorlandıklarını gözlemliyorum.
- O20** Öğrenci, pasif bir kişiliğe sahipse öğrenim daha zor gerçekleşiyor ve öğrenim süreci de uzayabiliyor.
- O21** Öğrencinin çekingen bir yapıda olması dil öğrenimini etkilemektedir çünkü çoğunlukla sınıf içerisindeki etkinliklere katılmamayı tercih etmektedirler.
- O22** Kişiliğin genel olarak yabancı dil öğreniminde doğrudan etkili olduğunu düşünüyorum. İstek, azim ve kararlılık, yabancı dil öğrenim sürecinde öğrenende bulunması gereken özelliklerdir çünkü yabancı dil öğrenmek, gerçekten ciddi bir özveri ve sabır ister.
- O23** Bu soru sadece Türkçe için değil tüm diller için geçerli bir cevaba sahip çünkü kişi; bireysel özellikleri, hobileri, duygusallığı, karakteri, içinde bulunduğu durumlar ile bir bütün olarak ele alındığı takdirde bireye dokunan kavramların önceliği ve sonralığı, yakınlığı ve uzaklığı belirleyici unsurlar olur. Mesela Türkiye'de yaşamak zorunda olan bir Suriyelinin Türkçeyi öğrenme isteği ile Erasmus için Türkiye'ye gelen bir öğrencinin Türkçeyi öğrenme isteği aynı değildir. Bu durum, tüm bireyler ve tüm diller için aynıdır.
- O24** Geniş kapsamlı bir soru. Genel anlamda ele alırsak girişken ve dışa dönük bireyler her dili olduğu gibi Türkçeyi de hızlı bir şekilde öğrenir. İçine kapanık, çekingen kişiler ise iletişim becerilerinde daha zayıf olmaktadır.
- O25** Dil eğitimi, öğrencinin sınıf içinde aktif katılımının önemli olduğu bir süreç olduğundan öğrencilerin kişilik özellikleri çok önemli. Farklı etkinlikler, oyunlar düzenlemek için öğrencilerin katılımı, çekingen olmaması, arkadaşlarıyla iletişim kurabilmeleri önemli ve gereklidir.
- O26** Bir fikrim yok.
- O27** Utangaç öğrenci genelde çok fazla konuşmaz, utanır. Çalışkan (çoğu zaman hata yapmayan) öğrenci bazen konuşmaktan çekinir ya da kısa cümleler kurmaya çalışır çünkü hata yapmaktan korkar.

Tablo 20'de verilen cevaplara göre dil öğrenmede öğrenci kişiliğinin etkisi yüksektir. Kişilik olarak çekingen olan öğrencilerin derse katılımları da az olmakta. Öte yandan kişilik olarak daha açık ve sosyal olan öğrencilerin dil öğreniminde etkinliklere katılma konusunda daha istekli oldukları bilinmektedir. Ayrıca, çalışkan ve yeni şeyleri denemeye açık kişiliğe sahip öğrencilerin yabancı dil öğreniminde daha başarılı oldukları belirtilmiştir. O16, bu konuda "Kişilik öz disiplini, çalışma azmini ve öğrenme hızını etkiliyor" şeklinde bir görüş sunmuştur. Bu soruya ait cevapların alt temaları şöyledir:

Tablo 21. Görüşme formu 7. soru alt temaları

Tema	Sayı	Kod
Karaktere göre değişmez / etkilemez.	1	O13
Fikrim yok.	1	O26
Karaktere göre değişir / etkiler.	25	O1, O2, O3, O4, O5, O6, O7, O8, O9, O10, O11, O12, O14, O15, O16, O17, O18, O19, O20, O21, O22, O23, O24, O25, O27

Sekizinci ve son soru (Değerlendirme araçlarının ve öğrencilerin yaptığı öz değerlendirmelerin yabancı dil olarak Türkçe öğrenenler üzerindeki etkileri nelerdir? (*performans değerlendirme* boyutu)) dil öğreniminde kullanılan değerlendirme araçlarının dil öğrenme süreçlerine etkisi ile ilgilidir. Bu soru aracılığı ile performans değerlendirme boyutu ölçülmüş ve öğretmenlerin bu konudaki görüşlerine yer verilmiştir. Bu konuda öğretmenlerin verdikleri cevaplardan bazıları aşağıdaki tabloda sunulmuştur.

Tablo 22. Öğreticilerin, Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğreniminde Değerlendirmenin Etkisi ile İlgili Görüşleri

Kod	Öğretici Görüşleri
O1	Geri dönüş aldıkları zaman eksiklerini görüyorlar ve oraları toparlıyorlar.
O2	Dönütler her zaman çok iyi oluyor. Öğretimin niteliğini göstermektedir.
O3	Kur içi matematiksel ifadelerle yapılan değerlendirmeler, öğrencilerin motivasyonlarını bazen düşürebiliyor zira öğrencinin geçmiş eğitim hayatında sınava karşı olan tutumu öğretmenlerin tutumundan farklıdır. Bu yüzden sözle veya yazıyla anlatım yapılarak değerlendirme yapılmasını daha faydalı buluyorum. Örneğin, öğrenci bir yazı yazdığında, yazıyı kontrol ettikten sonra altına "çok güzel olmuş" veya "güzel ama imlada hatalar var" gibi ufak notlar yazılmasının daha yapıcı birer eleştiri olduğuna inanıyorum.
O4	Değerlendirme araçları ile Türkçe öğrenen kişiler kendilerini ölçebilir.
O5	Birçok etkisi vardır.
O6	Bir fikrim yok.
O7	Mutlu oluyorlar.
O8	Rubriklerin doğru kullanımı, bilinçli öğrenciler üzerinde olumlu etkiler bırakabiliyor.
O9	Kendi durumunu görür ve ona göre bir yol çizmesini sağlar.
O10	Değerlendirme araçları ve öz değerlendirmeler, öğrencinin kendi eksikliklerini fark edebilmesi ve bu eksikliklerin giderilebilmesi bakımından önemlidir.
O11	Öğrencilerin kendi seviyelerini görmelerini sağlar.
O12	Başarılı ölçme değerlendirme araçlarımız olduğunu ayrıca öğrencilerin de öz değerlendirme sürecine dâhil edildiklerini düşünmüyorum.
O13	Değerlendirme araçları öğrencileri motive etmektedir. Eksiklerini görüp tamamlamaları yönünde onları yönlendirmektedir.
O14	Değerlendirme araçlarının doğru kullanımı, daha doğrusu kazanımlara uygun olarak geliştirilen / tercih edilen değerlendirme aracı öğreticiye öğrencilerin durumunu açıkça gösterir eğer öğretici bu sonuçları dikkate alarak bir ders içeriği planlarsa muhakkak ki öğrenenler için olumlu sonuçlar ve olumlu bir süreç ortaya çıkacaktır. Öğrenciler, doğru bir öz değerlendirme yaparlarsa eksikliklerine yönelik doğru çalışmalar da yapabilirler.
O15	Bilinçli öğrenciler için eksikleri tamamlamada oldukça faydalı ama çoğunlukla ilgilenenlerin sayısı az oluyor.
O16	Sınavlarda genellikle öğrencilerin performanslarına yakın sonuçlar çıkıyor fakat sınıf içerisinde ya da stressiz bir ortamda öğrencinin dil seviyesi özellikle konuşma becerisi sınavdaki başarısından çok daha iyi olabiliyor.
O17	Değerlendirme, öğrenciye eksiklerini ve yeterliklerini göstermede önemli bir araçtır. Tabii ki, değerlendirme aşamasında doğru değerlendirme araçlarının tercih edilmesi de çok önemli bir konudur.
O18	Kişilerin kendi hatalarını görmeleri, kendilerine yönelik objektif bir bakış açısı kazandırır.
O19	Değerlendirme süreçlerinin öğrenciye dönüt sağlaması, dil öğrenim ve gelişim sürecinde de öğrenciye destek sağlar.
O20	Kendilerini geliştirmeleri gereken becerileri ve dil öğrenirken yaşadıkları problemleri belirlemede önemli bir yere sahiptir.
O21	Yapılan sınavların ve verilen ödevlerin öğrencileri değerlendirmek adına yeterli ve teşvik edici olduğunu düşünüyorum. Öğrenci, öğretmeniyle uyumlu bir şekilde çalıştıktan sonra yapılan değerlendirmelerin yararını mutlaka görecektir.
O22	Öz değerlendirme yapabilen bir öğrenci kendi eksiklerinin farkına rahatça varabileceği için öğrenme hızı da diğerlerine göre önde olmaktadır. Bu sebeple kendisini tanıyan öğrenciler, dil öğrenimi söz konusu olduğunda da avantajlıdır.
O23	Öğrenci öz değerlendirme yapma becerisine sahip ise kendi durumunu anbean takip edebilir. Dolayısıyla kendi ilerleyişini bilen bir birey, eksiklerini de daha çabuk gidererek kendi öğrenmesine katkı sağlar. Öğretmen ya da sistem tarafından yapılan değerlendirmeler ise öğrencinin motivasyonunu kırıcı bir yapıda değilse bu da öğrencinin öğrenmesine olumlu katkı sağlayacaktır.

- O24** Öz değerlendirme yapabilen bir öğrenci kendi eksiklerinin farkına rahatça varabileceği için öğrenme hızı da diğerlerine göre önde olmaktadır. Bu sebeple kendini tanıyan öğrencilerin dil öğrenim becerileri daha yüksektir.
- O25** Formatif değerlendirme bu süreçte çok önemli, öğrencilerin kendilerini her ünite sonunda değerlendirmelerini sağlayacak düzenlemeler yapmak gerekiyor. Ünite sonu testleri, ödev kontrolleri, öz değerlendirme, akran değerlendirme, süreçte başvurulan diğer değerlendirme araçları vb. Öz değerlendirmeye ise, öğrencinin kendi öğrenme durumunu izleyebilmesi ve kendinin farkında olması adına mutlaka başvurulmalıdır.
- O26** Doğrularını ve yanlışlarını görüp kendilerini geliştirme veya düzeltme eğilimine geçiyorlar.
- O27** Öz değerlendirme, kendi öğrenmelerinden daha fazla sorumlu olmaya öğrencileri teşvik eder. Ayrıca öğrenciler kendilerini değerlendirirken akran baskısını hissetmezler, hata yaparlarsa sadece kendileri fark edecektir ve o zaman da hata yapmaktan çekinmeyeceklerdir.

Tablo 22’de de belirtildiği gibi değerlendirmelerden iyi sonuçlar elde eden öğrenciler, kendilerini mutlu hissetmekte ve daha fazla motive olmaktadır. Bu kapsamda ortaya çıkan temalar şunlardır:

Tablo 23. Görüşme Formu 8. Soru Alt Temaları

Tema	Sayı	Kod
Cevap yok.	1	O6
Öğrenciye kendi hatalarını görme / düzeltme şansı verir.	8	O1, O3, O10, O15, O17, O18, O22, O26
Öğrenciye kendi kendisini ölçme imkânı sunar.	11	O4, O9, O10, O11, O14, O20, O22, O23, O24, O25, O27
Öğrenim sürecinde önemlidir / etkilidir.	12	O2, O3, O5, O7, O8, O12, O13, O16, O19, O20, O21, O27

Geri dönütler vermek, dil öğrenen öğrencilerin gelişimi açısından son derece kritik bir öneme sahiptir. Öğrencilerin kendi hatalarını görmeleri ve bunlara objektif şekilde yaklaşımları daha sonraki süreçlerde yaptıkları hataları tekrarlamalarının önüne geçmektedir.

Öğrencilerin sınıfta yapılan değerlendirmeler dışında özellikle öz değerlendirmelerde bulunmaları, öğrencilerin dil öğreniminde daha etkin bir hâle gelmelerini ayrıca öğrenilenlerin de daha kalıcı ve verimli olmasını sağlamaktadır. Öğrencilerin kendi seviyelerini görmeleri ve farkındalık kazanmaları, dil öğrenim süreçlerindeki başarılarına olumlu anlamda katkı sağlamaktadır. Bu noktada dikkat edilmesi gereken en önemli konulardan biri de değerlendirme araçlarının farklı seviyelere ve farklı özelliklerdeki öğrenen gruplarına uygun olarak özel bir şekilde tanımlanması, hazırlanmasıdır. Aksi halde ölçülen yeterlikler ve elde edilen sonuçlar, öğrencilerin gerçek seviyelerini ve durumlarını yansıtmayacaktır.

Sonuç, Tartışma ve Öneriler

Bu çalışmanın temel amacı, Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen öğrencilerin dil öğrenme profillerini incelemektir. Bu amaca yönelik olarak; Türkçe öğrenen yabancı öğrencilerden ve Türkçe öğreticilerinden toplanan veriler analiz edilerek öğrencilerin öğrenme profilleri, demografik özellikleri ile öğreticilerin, öğrencilerin öğrenmeleri ve öğrenme profilleri hakkındaki düşünceleri incelenmiştir. Bu bölümde ise elde edilen sonuçlar kısaca tartışılacak ve önemli noktalara değinilecektir. Son olarak; yapılan araştırmada elde edilen önemli bulgular üzerinden sonraki bölümde bazı öneriler de sunulacaktır.

Tez için gerekli veriler, yabancı dil olarak Türkçe öğrenen öğrenciler ve Türkçe öğretimi veren öğreticilerden toplanmıştır. Öğrencilerin demografik özellikleri ile öğrenme profilleri arasındaki ilişkiler incelenmiştir. Ayrıca, öğrencilerin öğrenme profilleri ve benzer başlıkların öğreticiler tarafından nasıl değerlendirildiği ile ilgili bilgiler sunulmuştur. Sonuç ve tartışma bölümü araştırma soruları çerçevesinde başlıklandırılarak dikkatlere sunulmuştur.

Araştırmanın “Türkçe öğrenen yabancı öğrencilerin, dil öğrenmek için bireysel olarak kullandıkları yöntemler / etkinlikler ile dil öğrenme profilleri arasındaki ilişki nasıldır?” şeklinde ifade edilen birinci sorusuna ilişkin olarak öğrenci ve öğretici görüşlerine yer verilmiştir.

Türkçe öğrenen yabancı öğrenciler, kullanılan yöntemlerin ve yapılan etkinliklerin dil öğrenmelerini etkilemediğini belirtmişlerdir. Türkçeyi yabancı dil olarak öğretilmesinde görevli öğretmenler öğrencilerin Türkçe öğrenirken Türkçe şarkı dinlediklerini, mobil uygulamaları kullandıklarını ve dizi / film izlediklerini ifade etmişlerdir.

Dil öğrenme stratejileri, öğrenenin amaçları doğrultusunda (Dili iletişimsel amaçlarla, akademik gelişim vb. için öğrenme) kendi öğrenme sürecini kontrol altına alarak ve öz yönetimi sağlayarak bir yol izlemesini desteklemektedir. (...) Kısacası dil öğrenme stratejileri, bilişsel bir yaklaşımla bilgiyi almayı ve işlemeyi; öğrenilen bilgiyi iletişime dönük kullanmayı; hedef dilde çeşitli bağlamlar üretebilmeyi ve bireyin kendi öğrenmelerini bilinçli olarak yönetebildiği bir öğrenme süreci sağlamaktadır (Alyılmaz ve Şengül, 2017, s. 16). Bu bağlamda çalışmanın; yabancı dil olarak Türkçe öğretimi ile ilgili materyal tasarlama, müfredat hazırlama ve sınıf düzenleme vb. konularda da yararlanılabilecek bir kaynak olacağı düşünülmektedir. Dolayısıyla söz konusu materyallerin kullanımı ile beraber bu materyallerle gerçekleştirilen ölçme değerlendirme süreçlerinin, ders içindeki geri bildirimler kapsamında zenginleştirilmesi de önemli sonuçlardandır.

Araştırmanın “Cinsiyetin, yabancı dil olarak Türkçe öğrenenlerin dil öğrenme profilleri üzerindeki etkisi nasıldır? şeklinde ifade edilen ikinci sorusuna ilişkin olarak öğrenci ve öğretici görüşlerine yer verilmiştir.

Cinsiyet açısından ise kızların erkeklere göre daha başarılı, motivasyonları yüksek ve ilgili oldukları öğretmenler tarafından belirtilmiştir. Elde edilen bu sonuç, daha önce yapılmış olan çalışmaların sonuçları ile paralellik göstermektedir (Sunderland, 2000; Shaaban ve Ghazi, 2003; Bacon, 1992; Brecht, Davidson ve Ginsberg, 1995; Batumlu ve Erden, 2007). Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi sırasında cinsiyet Türkçe öğrenimi ortamında bu çalışma verileri ve alanyazın çerçevesinde (Şengül, 2018) ayırıcı bir özellik olmasa da kültürel olarak homojen bir sınıf oluşturma gerekliliği önemli konulardan biridir. Dil öğrenme profili benzerlik gösteren öğrencilerin aynı sınıfta olması, bu öğrencilerin öğrenmelerini kolaylaştıracak ve öğrenme başarılarını arttıracaktır. Bu aynı zamanda söz konusu sınıf ikliminin standart yöntem ve stratejilerle güçlendirilmesi; yeni uygulamaların ve bu uygulamalara bağlı sonuçların genellenebilmesini güçlendirecektir.

Araştırmanın “Dil seviyesi ile yabancı dil olarak Türkçe öğrenenlerin dil öğrenme profilleri arasındaki ilişki nasıldır? şeklinde ifade edilen üçüncü sorusuna ilişkin olarak öğrenci ve öğretici görüşlerine yer verilmiştir.

Dil seviyesi ve yabancıların Türkçe öğrenme profilleri ile ilgili öğretmenlere yöneltilen soruya verilen cevaplarda, sahip olunan dil seviyesinin öğrencilerin motivasyonunu etkilediğini belirtmişlerdir zira bu sonuç daha önce yapılan çalışmalarda ulaşılan sonuçlarla benzerlik göstermektedir (Cesur, 2008). Buna ek olarak; benzer kültürlerden gelen öğrencilerin, Türkçe öğreniminde daha başarılı oldukları ve öğrenme sürecinde daha ilgili oldukları belirtilmiştir. Ayrıca kültür durumlarının, derslere katılım ve motivasyonla da ilişkili olduğu ifade edilmiştir. Bu sonuç, daha önce yapılan çalışmaların sonuçlarıyla benzerlik göstermektedir (Batumlu ve Erden, 2007). Benzer şekilde Arapça, Farsça vb. dillerin sosyal ve toplumsal özellikler açısından Türkçeye ve Türk kültürüne yakın olmasının Türkçe öğreniminde önemli katkılar sunduğu ve öğrencilerin daha kolay öğrendikleri sonucuna ulaşılmıştır.

Araştırmanın “Kültür durumları ile yabancı dil olarak Türkçe öğrenenlerin dil öğrenme profilleri arasındaki ilişki nasıldır? şeklinde ifade edilen dördüncü sorusuna ilişkin olarak öğrenci ve öğretici görüşlerine yer verilmiştir.

Öğrenciler, genel çerçevede Türkçeye ve Türk kültürüne karşı olumlu bir tutum içerisinde olmakla beraber dil öğrenme hedeflerinin gerçekleştirilmesi için bazı sorunlarla karşılaşmaları durumu da söz konusudur. Bu sorunun başında da ekonomik sorunların geldiğini söylemek mümkündür (Alyılmaz, Biçer ve Çoban, 2015; Bozkırlı, Er ve Polatcan, 2019). Türkiye’de benzer çalışmaların, bir başka ifade ile Türkçe öğrenme becerileri ve etkinlikleri ile ilgili fazla çalışmanın bulunmaması bu çalışmanın önemini artırmaktadır. Türkçe öğrenenlerin, Türkçe öğrenmedeki amaçlarının genelde; mesleki ve ailevi durumlarla ilgili olduğu ya da sosyal ve fiziksel çevreye uyum sağlamak olduğu belirtilmiştir. Türkçe öğrenen öğrencilerin verdikleri cevaplar göz önüne alındığında, farklı öğretim yöntemleri kullandıkları da belirlenmiştir.

Araştırmanın “Ana diller ile yabancı dil olarak Türkçe öğrenenlerin dil öğrenme profilleri arasındaki ilişki nasıldır? şeklinde ifade edilen beşinci sorusuna ilişkin olarak öğrenci ve öğretici görüşlerine yer verilmiştir.

Ana dilleri İngilizce olan öğrenciler, diğerlerine göre daha yüksek dil öğrenme profillerine sahiptir. Öğrencilerin çoğunlukla dışadönük, uyumlu, duygusal dengede oldukları belirlenmiştir. Öğreticilerin, kendi deneyim ve gözlemlerinden hareketle bildirdikleri görüşlere göre öğrenciler; öz nitelikler, amaç, tutum, motivasyon vb. yönlerden benzer dil profillerine sahiptirler.

Araştırmanın “Kişilik özellikleri ile yabancı dil olarak Türkçe öğrenenlerin dil öğrenme profilleri arasındaki ilişki nasıldır? şeklinde ifade edilen altıncı sorusuna ilişkin olarak öğrenci ve öğretici görüşlerine yer verilmiştir.

Son olarak; katılan öğrencilerin kişilikleri ile ilgili elde edilen bulgulara göre çoğunluğunun sorumluluk, duygusal denge ve deneyim durumlarına açık oldukları sonucu elde edilmiştir. Öğrencilerin genelde çalışkan, görevlerini bilen ve daha uyumlu çalışan öğrenen tiplerine sahip olduğu belirtilmiştir. Öğrenciler, öğrenim süreçlerinde amaca uygun olarak odaklanmaktadırlar.

Araştırmanın “Sınavlar ile yabancı dil olarak Türkçe öğrenenlerin dil öğrenme profilleri arasındaki ilişki nasıldır? şeklinde ifade edilen yedinci sorusuna ilişkin olarak öğrenci ve öğretici görüşlerine yer verilmiştir.

Türkçe öğrenen yabancı öğrenciler, sınav puanlarının dil öğrenmelerini etkilediklerini belirtmişlerdir. Yabancı dil olarak Türkçe öğrenen öğrenciler sınav puanlarının genel olarak öğrencileri olumlu etkilediği, öğrencilerin yüksek puan alabilmek için daha fazla çaba harcadıklarını ifade etmişlerdir. Sınavlar hem eğitim öğretimin aksayan yönlerini tespit etmeye hem de öğrencilerin öğrendiklerinin farkına varmalarına yardımcı olur (Demir, 2013, s. 550). Sönmez (2000), sınavlar sayesinde insanların sosyalleşip şahsiyet elde ettiklerini belirtmiştir (s. 98). Buna karşın bazı öğrencilerin daha önce yaşadıkları olumsuz durumların öğrencilerin çalışmalarını olumsuz etkilediği de tespit edilmiştir. Bu olumsuz durumla karşılaşmamak için alternatif ölçme değerlendirme yöntemleri kullanılabilir.

Elde edilen sonuçlar da değerlendirildiğinde daha sonra yapılacak dil öğretim çalışmaları ve araştırmaları için şu öneriler sunulmuştur:

- Öğrencilerin, sınıf içinde ve sınıf dışında yaşadıkları öğrenme sorunları ile uyum sorunları belirlenmeli ve bu sorunları çözmeye yönelik olarak hareket edilmelidir. Bunların belirlenmesi ve de takip edilebilmesi için dönemsel olarak ya da belli aralıklarla öğrencilerle bir araya gelinmesi önemlidir.

- Kişilik açısından sorumlu, çalışkan ve sosyal öğrencilerin yabancı dil öğrenmede daha başarılı oldukları düşünülmektedir. Bu özelliklerin aynı zamanda ideal öğrenen özellikleri olduğu da söylenebilir. Bu noktada; öğrencilerin ve öğreticilerin kendilerine yönelik öz değerlendirmeleri, farkındalık geliştirmeleri ve öğretilen / öğrenilen dile karşı geliştirdikleri tutum ile tüm bunları etkileyen demografik özelliklerinin araştırılması, bilinmesi kritik bir öneme sahiptir.

- Klasik sınav anlayışının öğrencileri motive edici sonuçları olmasına karşın başarısız sonuçların veya başarısız olma düşüncesinin öğrenciler üzerinde kaygıya neden olduğu belirlenmiştir. Bu nedenle kaygıya neden olmayacak / kaygıyı en aza indirecek alternatif ölçme ve değerlendirme araçları kullanılabilir.

- Yabancı dil olarak Türkçe öğrenenlerin Türkçe öğrenme profillerinin yabancı öğrencilerin Türkçe öğrenme beklentileriyle ilişkisi araştırılabilir.

- Öğrenci notları ve ödevleri, öğrencilerin öğrenme profillerini tanımlamada ve anlamada yardımcı olacaktır.

- Öğrencilerin kendi kendilerini değerlendirme (öz değerlendirme) becerisi kazanmaları Türkçe öğrenmelerine olumlu katkı sağlayacaktır. Öğreticiler ise bu konuda destekleyici bir tutum içerisinde olup bu becerinin kazanılmasına yönelik çalışmalar gerçekleştirebilmelidir.

- Sınıf ortamları öğrencilerin seviyelerine göre düzenlenmeli ve eğitim içerikleri ise öğrenen özelliklerine göre tasarlanmalıdır.

- Öğrencilere, aldıkları sınav sonuçları gösterilmeli, eksikleri ve yetersizlikleri açıklanmalı ve bunlar hakkında dönütler verilmelidir.

- Öğretmenler, sosyal öğrenme yönteminden sıkça yararlanmalıdırlar. Öğretim sürecinde, sosyal anlamda toplum içerisinde uygulanabilecek interaktif ve bağlam odaklı etkinlikler de tercih edilmelidir. Örneğin; öğrenciler, pratik kazanmaları ve dilsel kazanımlarını günlük hayatta pekiştirmeleri amacıyla konuşma derslerinde sınıf, okul dışına çıkarılabilir.

- Türkçe öğrenim süreçlerinde, öğrencilerin kültürel ve toplumsal özellikleri göz önünde bulundurulmalıdır ve bu özellikler kesinlikle göz ardı edilmemelidir.

Kaynaklar

Akarsu, B. ve Akarsu, B. (2019). *Bilimsel araştırma tasarımı: nicel, nitel ve karma araştırma yaklaşımları*. Cinius Yayınları.

Alyılmaz, S., Biçer, N. ve Çoban, İ. (2015). Atatürk Üniversitesinde öğrenim gören Kırgız öğrencilerin Türkçe ve Türkiye'ye yönelik görüşleri. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi*, 4(1), 328-338.

Alyılmaz, S. ve Şengül, K. (2017). *Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde dil öğrenme stratejileri*. Kesit Yayınları.

Bacon, S. M. (1992). The relationship between gender, comprehension, processing strategies, and cognitive and affective response in foreign language listening. *The Modern Language Journal*, 76(2), 160-178.

- Başkale, H. (2016). Nitel araştırmalarda geçerlik, güvenilirlik ve örneklem büyüklüğünün belirlenmesi. *Dokuz Eylül Üniversitesi Hemřirelik Fakültesi Elektronik Dergisi*, 9(1), 23-28.
- Batumlu, D. ve Erden, M. (2007). Yıldız Teknik Üniversitesi Yabancı Diller Yüksek Okulu hazırlık ğrencilerinin yabancı dil kaygıları ile İngilizce başarıları arasındaki ilişki. *Eğitimde Kuram ve Uygulama*, 3(1), 24-38.
- Boo, Z., Dörnyei, Z., & Ryan, S. (2015). L2 motivation research 2005–2014: Understanding a publication surge and a changing landscape. *System*, 55, 145-157.
- Bozkırlı, K. ., Er, O. ve Polatcan, F. (2019). Kafkas niversitesindeki Türk Soylu ğrencilerin Sorunlarının Değerlendirilmesi. *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstits Dergisi*, 23(1), 211-228.
- Brecht, R., Davidson, D., & Ginsberg, R. (1995). Predictors of foreign language gain during study abroad. *Second Language Acquisition in a Study Abroad Context*, 9, 37.
- Büyüköztürk, ř., akmak Kılıç, E., Akgün, E., ., Karadeniz, ř., Demirel, F. (2016). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Pegem Akademi.
- Creswell, J. W., & Plano C. V. L. (2007). Designing and conducting mixed methods research. ın creswell J. W. (Ed.), *Choosing A Mixed Methods Design* (pp. 58-89). California, USA: Clark VLP Sage.
- Demir, C. (2022). *Yabancı dil olarak Türkçe ğrenenlerin dil öğrenme profillerinin incelenmesi* [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Bursa Uludağ Üniversitesi.
- Demir, T. (2013). Türk dillilere (soylulara) Türkçe ğretiminde lme ve değerlendirme. Mustafa Durmuř ve Alpaslan Okur (ed.). *Yabancılara Türkçe ğretimi El Kitabı* içinde (s. 541-583). Grafiker.
- Erdil, M. (2017). Yabancı ğrencilerin Türkçe yazma becerisine karşı öz yeterlik algıları. *Turkophone*, 4(2), 87-101.
- Erdil, M. (2018). Türkiye Cumhuriyeti Yüksek ğretim Kuruluna bağlı 209 üniversitede yabancılara Türkçe ğretimi. *Journal of International Social Research*, 11(60), 93-112
- Field, A. (2009). *Discovering statistics using SPSS*. (3rd. Edition). Sage Publications.
- Jespersen, O. (2013). *How to teach a foreign language* (Vol. 2). Routledge.
- Kuřçu, E. (2018). Üniversite ğrencilerinin ikinci yabancı dil olarak Fransızca ğrenme profilleri: Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi ve Fen-Edebiyat Fakültesi rneęi. *Kastamonu Üniversitesi Kastamonu Eğitim Dergisi*, 26(1), 1-9.
- Mills, A. J., Durepos, G., & Wiebe, E. (Eds.). (2009). *Encyclopedia of case study research*. Sage Publications.
- zelik, N. (2013). Üniversite ğrencilerinin ikinci yabancı dil öğrenme profilleri: Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Fransız dili eğitimi rneęi. *Erzincan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 15(1), 123-147.
- Polatcan, F., Bozkırlı, K. . ve Er, O. (2018). Yabancı uyruklu ğrenci sorunlarına ilgi lęi: Geçerlik ve güvenilirlik lęi. *Turkish Studies*, 13(19), 1485-1498.
- Sönmez, S. (2000). *Eski Türk eğitimi*. Atatürk Üniversitesi

- Şengül, K. (2018). Türkçeyi Yabancı dil olarak öğrenenlerin öz yeterlik algılarının incelenmesi. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 6(3), 538-552.
- Shaaban, K., & Ghaith, G. (2003). Effect of religion, first foreign language, and gender on the perception of the utility of language. *Journal of Language, Identity, and Education*, 2(1), 53-77.
- Sunderland, J. (2000). Issues of language and gender in second and foreign language education. *Language Teaching*, 33(4), 203-223.

Extendet Abstract

Although the number of foreign nationals decreased after the proclamation of the Republic, it increased especially in the Aegean and Mediterranean coasts, as well as in Istanbul and other big cities, with the transition to the free market economy after the 1980s (Yakar and Südaş, 2019).

The main reason for the rapid increase in the number of foreign nationals in recent years is economic growth, especially in the process until the Covid-19 epidemic. Due to economic developments, foreign nationals in our country generally consist of people who are temporarily in our country for reasons such as work and education. The commercial, cultural and diplomatic relations of the Republic of Türkiye abroad show positive developments every year. In addition, the increase in higher education opportunities in Turkey and the improvement of higher education qualifications, the fact that there are situations such as war and internal turmoil in some countries, the diplomatic facilities provided to foreigners in the process of asylum and migration to Turkey have caused Turkey to receive a serious external migration in recent years. Besides, with its historical and geographical features, and cultural and natural beauties, Türkiye has always been and continues to be one of the leading attraction centers of the world.

Studies on teaching Turkish to international students started with the Turkish Language and Culture Program at Boğaziçi University for the first time in 1982 and then continued with the Turkish and Foreign Language Research and Application Center at Ankara University in 1984 (Erdil, 2017). Today, Turkish teaching centers for foreigners have been established in many universities and cities and these schools teach Turkish to international students (Erdil, 2018).

The problem of the study is the question “What are the learning profiles of international students learning Turkish as a foreign language?”. In line with this purpose, the study seeks answers to the following questions:

- What is the relationship between the language learning profiles of international students learning Turkish and the methods/activities they use individually to learn the language?
- How does gender affect the language learning profiles of international students learning Turkish as a foreign language?
- What is the relationship between the language learning profiles and language levels of international students learning Turkish as a foreign language?
- What is the relationship between language learning profiles and the cultural status of international students learning Turkish as a foreign language?
- What is the relationship between the language learning profiles of international students learning Turkish as a foreign language and their mother tongue?
- What is the relationship between language learning profiles and personality traits of international students learning Turkish as a foreign language?
- What is the relationship between language learning profiles and exams of international students learning Turkish as a foreign language?

This study is mixed methods research. The study adopts the descriptive method in quantitative research and the case study method, which is a qualitative research design. A case study includes a close, in-depth and detailed examination of a particular case or cases in a real-world context (Akarsu & Akarsu, 2019). The study is carried out following a convergent mixed methods design. This research design is used when the researcher wants to directly compare and interpret quantitative statistical results with qualitative findings to support and validate the process. Other purposes of this design are to explain quantitative results and qualitative findings and to synthesize quantitative and qualitative results in a complementary way to improve a full understanding of a phenomenon (Creswell & Plano Clark, 2015, p. 84). This study aims to enrich the findings obtained as a result of quantitative analyzes with qualitative data by examining quantitative and qualitative data together. Therefore, the study is conducted following the convergent parallel design. The universe of the study is students and instructors in Turkish language courses at Istanbul Aydın University. The sample of the study is a group of students (354) and lecturers (27).

When the results obtained are evaluated, the following suggestions are presented for language teaching research to be done:

- Learning and adaptation problems experienced by students inside and outside the classroom should be identified and action should be taken to overcome them. It is important to meet the students periodically or at regular intervals to identify and monitor them.
- The relationship between the learning profiles and the expectations of international students learning Turkish can be investigated.
- Student grades and assignments will help in identifying and understanding students' learning profiles.